

URIERUL UCRAINEAN

Luptați și veți învinge!

M. Ubravsky

Serie nouă, nr. 381-382 / aprilie 2019

Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România

HRISTOS A ÎNVIAT!

Dragi ucraineni,

Sacrificiul suprem al lui Dumnezeu pentru omenire a fost jertfirea unicului său fiu, Isus Hristos. Cu ocazia Sfințelor Sărbători Pascale, cea mai mare sărbătoare a creștinilor, trebuie să învățăm, în primul rând, lecția toleranței, a iertării și a iubirii față de semenii care, în aceste vremuri, este atât de importantă. Acum, mai mult ca niciodată, trebuie să ne dovedim unitatea, încrederea în Dumnezeu și în oameni, iertarea aproapelui, principiile pentru care Hristos și-a dat viața.

Pe lângă porunca lăsată de cel care s-a lăsat răstignit pentru păcatele noastre: Să-l iubești pe Dumnezeuul tău cu toată puterea și pe aproapele tău ca pe tine însuși, datoria noastră ca ucraineni este să trăim în armonie unii cu alții, să ducem mai departe tezaurul nostru cultural, lingvistic și tradițional, să perpetuăm prin acțiunile noastre culturale, științifice, educaționale specificul nostru identitar atât de minunat, să conservăm ceea ce avem mai de preț – limba noastră ucraineană, obiceiurile, cultura și, mai ales, spiritul nostru ucrainean care a rămas nealterat de secole.

Fie ca Sărbătoarea Învierii Domnului nos-

tru Isus Hristos să vă aducă sănătate, armonie, liniște sufletească, sporind credința, să ne întărească unitatea și dragostea unora față de alții și să ne consolideze încrederea în noi, în capacitatea noastră de a rămâne uniți, pentru buna funcționare a singurei organizații care reprezintă interesele ucrainenilor din România, Uniunea Ucrainenilor din România.

ADEVĂRAT A ÎNVIAT!

Nicolae Miroslav Petrețchi,
președintele Uniunii Ucrainenilor
din România,
deputat

De peste șase secole pe meleagurile României

Ucrainenii din România trăiesc într-un număr însemnat de localități compacte sau relativ compacte din județele Maramureș, Suceava, Caraș-Severin, Timiș și Tulcea; ei sunt însă răspândiți și în toate celelalte județe ale țării, dar într-un număr redus.

Așa cum rezultă din documentele istorice (Ioan Myhályi, *Diplome maramureșene din secolul XIV*, Maramureș – Sighet, 1900, p. 65-67 și 315; Mihai Costăchescu, *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, Iași, 1931, vol. I, p. 298-307), ucrainenii existau deja în nordul și nord-estul țării (județele Maramureș și Suceava) încă din secolele al XIV-lea – al XV-lea. După unii istorici, prezența populației ucrainene în aceste locuri este mult mai veche. Așadar, existența ucrainenilor pe aceste meleaguri nu este scurtă și ucrainenii trebuie să-și cunoască istoria. Cunoașterea istoriei „este o necesitate pentru conștiința umană”, declara Nicolae Iorga într-o prelegere ținută în anul 1940.

Așezarea ucrainenilor în județele Tulcea, Caraș-Severin și Timiș este de dată mai recentă.

Cele mai vechi colonii ucrainene din județul Tulcea datează din secolul al XVIII-lea, consecință a desființării Siceii Zaporojene – leagănul secular al năzuințelor de independență și libertate –, în anul 1775, de către împărăteasa Rusiei, Ecaterina a II-a cea Mare. Cazacii zaporojeni nu s-au supus ucazului împărătesc și, preferând libertatea, o bună parte dintre ei s-au stabilit în nordul Dobrogei și în Delta Dunării.

Ucrainenii din județele Caraș-Severin și Timiș s-au strămutat aici din Ucraina Transcarpatică și unele zone învecinate în a doua jumătate a secolului al XIX-lea și la începutul secolului al XX-lea. De menționat că în ultimii 40 de ani a avut loc o deplasare în masă a ucrainenilor maramureșeni în zona Timișoarei, unde au cumpărat gospodăriile germanilor emigranți, populând numeroase localități, care au devenit majoritar ucrainene: Remetea Mică, Știuca, Soca, Pogănești, Pietroasa Mare, Dragomirești etc.

Conform rezultatelor definitive ale recensământului din 20 octombrie 2011, populația ucraineană din țara noastră numără 50.920 de persoane, adică 0,3% din totalul populației stabile.

Din capul locului trebuie spus că statistica oficială este departe de adevăr, cifra reală a ucrainenilor fiind, după UUR, în jur de 200-250 de mii. Foarte mulți ucraineni, mai ales cei din județul Suceava, nu și-au declarat naționalitatea. Pe de altă parte, numărul ucrainenilor s-a micșorat dramatic și din cauza factorilor naturali, a numărului prea mic de tineri care să aducă forțe noi.

În condițiile scăderii semnificative a populației ucrainene, o serie de comunități nu mai sunt viabile. Trebuie să înființăm organizații acolo unde ele nu există, pentru că dacă nu sunt organizații, nu este nici viața ucraineană.

Totuși, deși ucrainenii din județele Maramureș și Suceava sunt pe pământul românesc de aproape 700 de ani, ei și-au păstrat limba – factor primor-

dial în menținerea identității ucrainene –, tradițiile și obiceiurile strămoșești.

Favorizați de caracterul tolerant, pacifist și deschis al românilor, popor majoritar ortodox, reprezentanții comunității ucrainene, păstrând propriile valori și identitatea specifică, s-au putut manifesta aici în libertate, contribuind la îmbogățirea culturii românești.

În pofida diminuării numerice a etniei noastre asistăm la o revitalizare a culturii multisekulare. Tot mai frecvente apar cazurile de exprimare și de manifestare a identității ucrainene la noi. Ucrainenii își fac auzit glasul prin presa prolifică, prin cărțile pe care le publică. Cu sprijinul financiar al Guvernului României, UUR editează cu regularitate patru reviste în limba ucraineană și una în limba română. În fiecare an, apar în jur de 15 cărți consacrate beletristicii, criticii literare, istoriei, lingvisticii, muzicii, obiceiurilor ucrainene și relațiilor româno-ucrainene. UUR publică mai multe cărți pe cap de locuitor decât orice țară din lume.

În sfârșit, au loc simpozioane, conferințe științifice, mese rotunde, festivaluri, unele dintre ele devenite tradiționale. Noi suntem încrezători că ne vom bucura și în continuare de înțelegerea necesară pentru a ne afirma ca o minoritate națională ce își manifestă cu pregnanță atașamentul față de țara în care ne-am născut, ne-am format, trăim și muncim.

Ucrainenii din țara noastră își desfășoară activitatea în cadrul Uniunii Ucrainenilor din România și sunt reprezentați în Parlament, având posibilitatea de decizie politică. Prin deputatul său ei pot să-și promoveze în cel mai înalt for legislativ al țării aspirațiile lor economice, politice, sociale și culturale.

Ion ROBCIUC

Capul de afiș al rezultatelor activității deputatului UUR din ultima perioada îl reprezintă, fără nicio îndoială, rezolvarea (în sfârșit!) a problemelor devenite cronice ale Liceului „Taras Șevcenko”. Vom începe, deci, actuala ediție a rubricii cu informațiile cele mai noi pe această temă. Nu vom omite însă și alte file semnificative din agenda deputatului UUR.

CEEĂ CE PĂREA DE NEREZOLVAT A FOST REZOLVAT

Ne-a fost dat să relatăm de multe ori despre problemele tot mai grave cu care se confruntă Liceul „Taras Șevcenko” singurul cu profil pedagogic în limba ucraineană din România. Ghemul acestora părea de nedescâlcit. Starea precară determina apatia managerului, atitudinea acestuia demobiliza corpul didactic, scăderea performanței didactice îndepărta populația școlară, rezultatul final fiind descurajarea învățământului în limba maternă. Lipsa rezultatelor școlare diminuează și șansele zbaterii deputatului comunității noastre etnice pentru exercitarea efectivă a dreptului constituțional la învățământ în limba maternă. Pentru viitor, speranțele erau și mai sumbre pentru că, liceul având profil pedagogic, nu mai erau asigurate efectivele noi de cadre didactice.

Suntem convinși că lectorii acestei rubrici au aflat la timpul convenit despre demersurile tot mai insistente și – de ce să n-o spunem pe aia dreaptă – tot mai ferme ale domnului deputat Nicolae Miroslov Petrețchi legate de această unitate etalon pentru învățământul în limba ucraineană. Noua conducere a Liceului, asigurată de domnul profesor Vasile Cureleac, a devenit partenerul potrivit al stăruințelor deputatului. Lucrurile au început „să se miște”, cum se spune. S-a ajuns însă la nucleul dur al problemei: cercul vicios care împiedica investițiile în construcție. Obținându-se promisiunea Consiliului Municipal Sighetu Marmăției că ar putea investi în clădirea liceului, dar o parte din construcție se află în administrarea Ministerului Educației Naționale, au început stăruințele pentru realizarea unui schimb de proprietăți, astfel încât ambele etaje ale clădirii să țină de administrația municipală. La Minister, propunerile municipalității erau adânc împotmolite și lipsea dorința schimbului de proprietăți.

În numărul din decembrie anul încheiat, am publicat nota *Liceul „Taras Șevcenko” poticnit la MEN* în care se relatează intervenția foarte fermă făcută de la înalta tribună a Parlamentului. Răspunsul iscălit de ministrul de resort, probabil fără parcurgerea textului amplu, stufos, încărcat de

detalii funcționărești ne semnificative, a dovedit că crusta birocratică e foarte groasă și aparent de nestrăpuns. A devenit necesară recurgerea la un ton cât mai sever, asociat sarcasmului. Am relatat despre noul demers, i-am zice drastic, în nota apărută în luna februarie sub titlul *Lupta pentru Liceul „Taras Șevcenko”*.

Noul demers a avut ecoul scontat. Doamna ministru Ecaterina Andronescu l-a invitat pe domnul deputat Nicolae Miroslov Petrețchi la o discuție detaliată. Întrevederea a avut loc în ziua de 27 martie a.c. între orele 9:00 și 10:00, putând fi considerată un model de eficiență.

Pe lângă participarea doamnei secretar de stat de resort Kovacs Irina Elisabeta, doamna ministru a chemat pe rând, fie în birou, fie la telefon, pe toți directorii și funcționarii decidenți, a avut o convorbire foarte precisă cu primarul Municipiului Sighetu Marmăției, domnul Horia Vasile Scubli, cu inspectorul general școlar al județului Maramureș și a hotărât, pe loc, deplasarea Corpului de control al Ministerului în zonă pentru rezolvarea situației.

Analiza efectuată în teren în zilele de 10-11 aprilie a fost finalizată printr-o minută întocmită de toți cei implicați, stabilindu-se precis schimbul de imobile care va fi perfectat printr-o Hotărâre a Guvernului României, al cărei proiect va fi înaintat în cel mai scurt timp de conducerea Ministerului Educației Naționale.

Totodată, domnul primar Horia Vasile Scubli a asigurat că, încă de la începutul verii, va aloca fondurile de investiții necesare.

DELINCVENȚA A CRESCUT, DAR „NUMAI” CU 5 LA SUTĂ

În urma unei întrebări adresate de la tribuna Parlamentului de către dl deputat Nicolae Miroslov Petrețchi ministrului Justiției privind efectele recursului compensatoriu asupra delincvenței, prof.univ.dr. Tudorel Toader răspunde că numai 5,02% din cei eliberați în urma insolitei soluții legislative ar fi revenit în penitenciare. Ponderea anunțată este și nu este liniștitoare, deoarece ar trebui corelată cu dinamica dosarelor cu autori necunoscuți. La această întrebare punctuală, răspunsul domnului ministru este evaziv, prevalându-se de statisticile Parchetului privind clasarea cu întârziere a dosarelor. Domnul deputat păstrează problema în atenție și va reveni asupra ei, reținând-o totodată ca preocupare în activitatea de legiferare.

REPLICĂ BIROCRATISMULUI DIN MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

În ediția din februarie a acestei rubrici, am relatat întrebările adresate ministrului Sănătății, doamna Sorina Pinteș, în legătură cu un presupus protocol secret prin care compania care asigură alimentarea cu apă potabilă a Bucureștiului ar avea dreptul de a se opune informării populației despre calitatea apei.

La Cabinetul parlamentarului a sosit un răspuns iscălit de secretarul de stat Dan Dumitrescu, pe care dl deputat l-a apreciat ca nesatisfăcător. Drept urmare, domnul Petrețchi s-a adresat din

nou doamnei ministru Pinteș cu o întrebare scrisă din care spicuiem:

„Regret, dar constat contrariul. Demnitarul subordonat Dvs. a ignorat total întrebările puse și s-a limitat la a ne transcrie în extenso 2 adrese de strictă specialitate, primite anterior de la DSP București și de la INSP. Vă redăm aleatoriu 2 pasaje din cele 4 pagini încărcate de parametri chimici, biologici, fiziologici etc. fără legătură cu întrebările puse:

„Într-un studiu în care doza de clor în apă a fost succesiv crescută (de la 0,014 mg/kg corp la 0,26 mg/kg corp și 0,34 mg/kg corp), pe voluntari de gen masculin, având o stare de sănătate bună (câte 10 voluntari pentru fiecare doză) s-a constatat absența efectelor adverse și fiziologice semnificative, precum și lipsa efectelor toxicologice ce ar fi putut să apară în urma expunerii prin ingestie de apă potabilă clorinată în exces”.

„Cu toate acestea, un risc crescut de apariție a cancerului de vezică urinară se poate constata în urma asocierii cu un consum de apă potabilă hiperclorinată, de la robinet, de către o populație dată (studiu caz-control în populație ce consumă apă hiperclorinată și populație care nu consumă apă clorinată), după trecerea unei jumătăți din durata de viață a populației”.

Veți fi de acord, stimată Doamnă Ministru, că o asemenea adresă constituie o nesocotire totală a întrebărilor legitime puse, dar exprimă și o sfidare a relațiilor normale Parlament-Executiv. Pe de altă parte, corespondența organismelor de specialitate cu domnul secretar de stat lasă impresia unor lecții de inițiere a demnitarului în problematica igienei apei. Vă rog să considerați, stimată Doamnă Ministru, că reiterez cele 4 întrebări puse”.

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

În ziua predării acestei rubrici la tipar, domnul deputat Nicolae Miroslov Petrețchi participă la sesiunea Comisiei interguvernamentale mixte România-Ucraina. Din partea Guvernului Ucrainei participă Andri Iuraș, șef de Departament din cadrul Ministerului Culturii al Ucrainei, cosecretar al Comisiei mixte interguvernamentale ucraineano-română privind asigurarea drepturilor aparținând minorităților naționale, Mychailo Podiuk, șef adjunct de Departament din cadrul Ministerului Învățământului și Științei al Ucrainei, Natalia Tkacenko, șef de Departament din cadrul Ministerului Culturii al Ucrainei, Larysa Dir, șef de Departament din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al Ucrainei, Anatoli Solovei, șef adjunct de Departament din cadrul Ministerului Afacerilor Externe al Ucrainei, Natalia Beskova, șef de secție din cadrul Ministerului Învățământului și Științei al Ucrainei, Olha Sabețka, consilier al șefului Administrației Regionale de Stat Cernăuți, Viktor Gryga, șef de secție al Administrației Regionale de Stat Cernăuți.

Delegația ucraineană este însoțită de Excelența Sa domnul Oleksandr Bankov, ambasadorul Ucrainei în România și de domnul Pavel Rohovei, consilier al Ambasadei Ucrainei în România.

Observator

Comunicat

Din activitatea conducerii Uniunii Ucrainenilor din România

În ziua de 27 februarie 2019, la sediul central al UUR a avut loc ședința de lucru a Consiliului UUR, la care au participat 21 din numărul total de 23 membri.

Fiind prima ședință de lucru ordinară a Consiliului pe acest an, compartimentul de specialitate al UUR a prezentat bilanțul și execuția bugetară pe anul 2018, precum și celelalte documente întocmite și înaintate la solicitarea DRI.

În continuarea lucrărilor, a fost analizat modul cum au fost utilizate de către filialele județene și, respectiv, de către comisiile UUR resursele bugetare alocate pentru lunile ianuarie și februarie 2019, rezultând că activitatea financiar-contabilă și de evidență a bunurilor din patrimoniul UUR de la nivelul organizațiilor și al filialelor se desfășoară conform reglementărilor în vigoare și a deciziilor primite de la ordonatorii de credite. Membrii Consiliului au făcut propuneri pentru o mai bună informare și conlucrare dintre filiale și compartimente de specialitate ale UUR.

Lucrările ședinței au continuat cu prezentarea și discutarea devizelor estimative (13 devize) pentru activitățile planificate a se desfășura în luna aprilie și mai 2019, conform Planului de acțiuni culturale, aprobat de Consiliul UUR. În principal, ele se referă la organizarea și desfășurarea unor acțiuni culturale privind sărbătorirea Zilei Internaționale a Limbii Materne, comemorarea poetului național Taras Hryhorovyci Șevcenko la unele filiale, desfășurarea concursurilor de recitare a poeziei la nivel local și județean, concursuri sportive, concursuri/simpozioane pe tema istoricului și al tradițiilor ucrainenilor din România. Sumele

solicitate pentru aceste acțiuni s-au înscris în limitele planificate inițial, fiind aprobate de către Consiliu în totalitate, cu unele suplimentări de fonduri în cazuri justificate și în baza unor economii realizate din organizarea și desfășurarea altor acțiuni în perioada anterioară.

În continuarea lucrărilor, au fost analizate și aprobate un număr de 65 de referate de necesitate prin care se solicita alocarea unor sume de bani pentru achiziția unor obiecte de mobilier, costume naționale și instrumente muzicale pentru formațiile UUR, piese de schimb, revizii și polițe de asigurare pentru autoturismele UUR și cele din comodat, servicii în folosul UUR, realizarea unor materiale de promovare a filialelor, cheltuieli gospodărești, deplasări pentru a participa la diverse acțiuni și prelungirea unor contracte de muncă, demararea acțiunilor de achiziționare a unor imobile pentru sedii ale unor organizații UUR, care se înscriu în limitele fondurilor existente ale bugetului aprobat și a legislației în vigoare, fiind aprobate în marea lor majoritate. O parte dintre referatele de necesitate (unele dintre ele nefiind întocmite potrivit reglementărilor în vigoare, iar altele necesită unele precizări în plus) urmează să fie completate și trimise spre aprobare conducerii UUR la ședințele viitoare.

În cadrul ședinței, Comisia pentru editarea cărților și Comisia pentru selecția de oferte de la edituri au supus aprobării Consiliului lista primelor cărți care urmează a se publica în acest an și anume: 1) „Dialogul slavofililor la începutul secolului al XXI-lea”, vol.7, Editori: Katalin Balázs, Ioan Herbil, 2) „Nebiruite sunete”, autor Oles Deak,

traducere Corneliu Irod, 3) „Romanele lui Liviu Rebreanu. Dinamica viziunii artistice”, autoare Tamara Nosenko, traducere Corneliu Irod, 4) „Sufletul meu de călină”, autoare Larisa Mihaela Traista, 5) „Învingătorii”, autor Ivan Liber, 6) „Sufletul meu este păzit”, autor Mihai Voloșciuc.

Potrivit bunei practici, statornicite în activitatea conducerii UUR, dl Petrețchi Nicolae Miroslav a prezentat activitățile desfășurate în calitate de deputat în perioada de la ultima ședință de lucru a Consiliului și până în prezent; în detaliu acestea sunt publicate în rubrica „Din agenda deputatului”.

La ultimul punct al ordinii de zi, au fost prezentate o serie de invitații primite din partea partenerilor din țară și din Ucraina pentru a participa la acțiuni culturale, reuniuni, consfătuiri, trimiterea de observatori la alegerile din Ucraina etc., care au fost analizate stabilindu-se măsuri concrete și condițiile de participare. În cadrul aceluiași punct al ordinii de zi, președinții de filiale au prezentat propuneri pentru îmbunătățirea activității filialelor și a UUR, care vor fi luate în considerare în activitatea de viitor.

La ședință, a fost invitat și a participat domnul avocat al UUR, care a prezentat o informare în legătură cu stadiul desfășurării proceselor intentate împotriva UUR și măsurile întreprinse până în prezent pentru contracararea efectelor negative ale acțiunilor concertate de defăimare a activității UUR. În urma discuțiilor purtate s-au stabilit măsurile ce vor fi întreprinse în perioada imediat următoare și a avut loc și o primă discuție referitoare la desfășurarea alegerilor din acest an la nivelul filialelor UUR.

La încheierea lucrărilor ședinței, Comitetul a adoptat hotărâri și decizii pentru fiecare dintre măsurile votate, acestea fiind semnate de către membrii acestuia.

Următoarea ședință de lucru a Consiliului va avea loc la o dată ce va fi comunicată în timp util filialelor.

*Material realizat de vicepreședintele UUR,
Victor HRIHORCIUC*

Semn

Este un fapt lăudabil când, iată, o instituție de prestigiu a Maramureșului, Biblioteca Județeană „Petre Dulfu”, reprezentată în mod exemplar de către domnul dr. Teodor Ardelean, poposește la Ulmeni aducând, și aici, o parte din bogatele roade, volumul omagial „100 de ani de la Marea Unire. 100 de personalități maramureșene care au făcut istorie”.

Ce poate fi mai frumos, mai plin de sens, decât să fie cuprinși împreună, precum la o întâlnire de taină, maramureșeni demni, patrioți în toată ființa lor, care și-au lăsat amprenta de-a lungul existenței, de-a lungul timpului, cu cinste fiind așezați la loc demn. Sunt cu adevărat elite maramureșene, dar nu greșim numindu-le elite naționale, căci libertatea de astăzi li se datorează, înainte de toate, lor.

Cartea prezentată este o lucrare de substanță, o lucrare necesară tocmai pentru menținerea

trează a sentimentului de apartenență la acest popor, valoroasă prin aducerea în față a modelelor înaintașilor, care fac să vibreze în noi vocea conștiinței, noi manifestând astfel respect, dar și reverență, deopotrivă. Nu ai cum să nu empatizezi cu nobila idee a cărții întâlnindu-i aici pe arhiepiscopul Maramureșului, vrednicul de pomenire și amintire Justinian Chira, episcopul Emilian Bîrdaș, marele tribun George Pop de Băsești, neînfricatul luptător anticomunist Vasile Blidar, tohătanul nostru Petre Dulfu, chelînceanul drag Emil Gavriș, doctorul docent Florian Ulmeanu, ori vajnicul Leu de la Șișesti, părintele Vasile Lucaciu, alături de marea pleiadă a atâtor făuritori de unire și întregitori de neam cu generozitate cuprinși în această carte document.

Lucrarea merită cuvenita lectură, iar în momentele de răgaz ale fiecăruia, oprindu-ne din tumultul acesta al vieții cu atâtea preocupări și griji, să poposim plini de recunoștință, meditănd atât, cât ne este dat la faptul că neamul și țara rămân lucruri sacre.

Și pentru că Alba Iulia este Mecca unirii românilor, închei cu versurile poeziei:

*La Alba Iulia, altarul
Mai poartă-n catedrală semn,
Iar peste țară, preasfânt,
harul
Scoboară la poporul demn.*

*Mai dalbă, Alba reîntregirii
Răscoală-n noi chemarea sa,
Cu, pretutindenea, martirii
Unirea sfântă va dura.*

Radu BOTIȘ

Mai dalbă, Alba reîntregirii

*În Alba țării, sub cetate
Sălășluiesc, de mult, eroi
Răpuși, cu dorul de dreptate
Uitați, adesea, și de noi.*

*Se aud sub crucile creștine
Cum lacrimile curg șuvoi,
Până la cer răzbat suspine
Cu jind la pacea de apoi.*

CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,
sector 1, București**

Telefon: 021.222.0724,

Tel./fax: 021.222.0737

E-mail:

curierul.ucrainean@gmail.com

Redactor-șef:

Ion Robciuc

Redactor:

Kolea Kureliuk

Tehnoredactare:

Ștefania Ganciu

Tiparul executat la

Tipografia

„S.C. SMART

ORGANIZATION SRL“

ISSN 1223-5210

Festivalul-concurs de promovare a meșteșugului încondeierii ouălor, Rogojești – Botoșani

Meșteșugul încondeierii ouălor este și va rămâne o tradiție reprezentativă a culturii populare autohtone, a ucrainenilor noștri din județul Botoșani, județul Suceava sau din alte județe. Ouăle încondeiate reprezintă legătura dintre cer și pământ, dintre trecut și prezent, dintre nonculoare și o varietate de culori și simboluri.

Uniunea Ucrainenilor din România, filiala Rogojești în colaborare cu Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Botoșani, cu sprijinul Consiliului Județean Botoșani, în parteneriat cu parohia „Nașterea Maicii Domnului” Rogojești și Primăria comunei Mihăileni au organizat Festivalul-concurs ce promovează meșteșugul încondeierii ouălor.

Concursul a fost deschis sâmbătă, 6 aprilie 2019, de meșteri renumiți, de oficialități locale, județene și din Ucraina. Importanță este determinarea participanților, implicarea organizatorilor și mai ales transmiterea acestor valori către noile generații.

Consider că imaginile sunt grăitoare și vă redau o picătură de culoare din întreaga atmosferă magică surprinsă în postul Paștelui la Rogojești.

Premii acordate în cadrul ediției a VI-a a Festivalului-concurs de ouă încondeiate, Rogojești, 6-7 aprilie 2019.

Secțiunea adulți

Palaghiciuc Violeta, Moldovița – Suceava – Trofeul Festivalului; Tun Sofia, Bucecea – Premiul I; Hopulele Maria, Vatra Moldoviței – Suceava –

Premiul al II-lea, Boiciuc Rodica, Bălcăuți – Suceava – Premiul al II-lea; Gorban Maria, Ulma – Suceava – Premiul al III-lea, Lupu Angela, Rogojești – Premiul al III-lea; Tođașcă Elena, Poiana Stampei – Mențiune, Buhalo Elena, Paltinu – Suceava – Mențiune, Mutu Lucia, Coșna, Suceava – Mențiune, Serediuc Adina Luisa, Brodina de Jos – Suceava – Mențiune, Bohaiuc Elena, Rogojești – Mențiune; Giuraniuc Aurora, Rogojești – Mențiune, Giuraniuc Rodica, Rogojești – Mențiune.

Secțiunea copii 7 – 12 ani

Ursulean Sînziana, Bucecea – Premiul I; Biliuță Adelina, Bucecea – Premiul al II-lea, Bîlbă Maria, Rogojești – Premiul al II-lea; Ursache Marilena, Vlădeni – Premiul al III-lea, Mudrac Medeea, Rogojești – Premiul al III-lea; Telegă Anemona, Rădăuți – Mențiune, Galan Ingrid Maria, Rădăuți – Mențiune, Năstasă Ioana, Bucecea – Mențiune, Ciripan Ana Maria, Rogojești – Mențiune, Doniga Alexandra, Suceava – Mențiune, Fercalo Diana, Rogojești – Mențiune.

Secțiunea copii 13 – 17 ani

Șecman Claudia, Brodina de Jos – Suceava – Premiul I; Amăriuței Tiberiu, Bucecea – Premiul al II-lea, Mihăilescu Mădălina, Rogojești – Premiul al II-lea; Constantin Ana Maria, Vlădeni – Premiul al III-lea, Iasinovschi Andreea, Paltinu – Premiul al III-lea; Amăriuței Antonia, Bucecea – Mențiune, Vătămăniuc Diana, Vlădeni – Mențiune, Gorban Gabriela, Ulma – Mențiune, Fercalo Tiberiu Vasile, Rogojești – Mențiune, Nimerschi Alice, Rogojești – Mențiune, Biliuță Ramona, Bucecea – Mențiune.

Claudia SEMCIUC

Oameni cu mâini de aur

La Izvoarele Sucevei închistratul ouălor este o tradiție larg întâlnită, moștenită uneori, un asemenea caz fiind Ionică și Anica Zinici neîntrețuți în arta încondeierii ouălor. Ei o au ca model pe mama lui Ionică, doamna Maria, de la care au învățat o adevărată artă populară ce folosește ca materie primă de bază banalul ou întrebunțat în bucătărie. Cam 10.000 de ouă pe an închistrite este rezultatul muncii lor deosebite ce semnifică migală și talent.

Au ca ajutoare și copii care au deprins această artă. Pe ouă predomină culorile galben, roșu,

albastru, verde și negru în funcție de solicitările clienților din țară și străinătate. Soții Zinici participă cu produsele lor la numeroase târguri naționale și internaționale la Brașov, București, cât despre străinătate au străbătut cu ouăle încondeiate de ei cam toată Europa. Doamna Anica a ajuns și în India. Acolo, mi-a spus printre altele, a rămas uimită de contrastul izbitor dintre lumea săracă și cea bogată. Adică, printre palate, poți zări și cocioabe. Cum și-or fi dat mâna cele două lumi?

Decebal Alexandru SEUL

ARTA CONDREA ȘI GRAIUL OULUI DIVIN AL ARTISTULUI FILIGRANIST LUCIA CONDREA

Arta Luciei Condrea este rezultatul unui har pe care l-a primit de la Dumnezeu. Este un adevărat pictor, un mare artist al unor reprezentări de artă de filigran, cu o bogăție imagistică și coloristică ieșită din comun!.../ Sunt fericit că sunt român și că am cunoscut o asemenea mare artistă a unei profesii de înaltă clasă (Etnolog dr. Mihai Alexandru Canciovici, albumul Lucia Condrea, *Har și credință în meșteșugul închistării ouălor*, p.62).

Dacă un cercetător științific principal de la Institutul de Folclor al Academiei Române, care de o viață întreagă s-a ocupat de arta tradițională românească (ba a mai avut șansa să vizioneze atâtea muzee ale lumii cu asemenea exponate!), se exprimă astfel fiind impresionat de adevăratele minuni de pe suprafața Oului Pascal ale artistului plastic Lucia Condrea, atunci, pentru noi, e o mândrie națională.

Arta filigranată a artistului plastic de excepție este rodul unui efort spiritual intens izvorât din post și rugăciune, căci acesta are în față un simbol al vieții, al increatului, și nu doar ornament nelipsit al coșului cu bucate, ce se sfințește anual dinaintea celei mai mari sărbători creștine a Învierii lui Isus Hristos – Paștele și nici un obiect comercial ce se vinde turiștilor tot anul din varii motive, uneori cu bune intenții de a aminti tuturor că mai există și artă tradițională sau, de ce nu, în scopuri pecuniare, care de obicei scufundă totul în gratuitate și kitsch, elemente ce lipsesc cu desăvârșire la dna Lucia Condrea care, desigur, dintr-un legământ tainic cu Dumnezeu reia permanent prin rugăciuni truda migăloasă asupra oului hristic (inițial acesta era monocolor-roșu, amintind tuturor creștinilor de jertfa hristică a crucificării și chinurilor dinaintea acesteia!) căutând harul divin care nu se pogoară asupra artiștilor fără strădanie spirituală, cum mărturisesc meșterii iconari, pictorii de biserici, restauratorii, confecționerii de veșminte sfinte, de odoare etc. Același lucru atestă Otilia Mahu, fiica dnei Lucia Condrea despre moșii-strămoșii noștri ai familiei Bojulec și altor înaintași în meșteșugul închistării ouălor, care mărturiseau că la huțuli închistarea se considera un act ritualic sacru, realizat seara sau noaptea de către femeia cea mai vârstnică a familiei, sau de către mamă, care era ajutată de către tinerele fete, ce trebuiau să asigure în timp transmiterea ritualului sfânt. Ritualul dobânda sfințenie prin rugăciuni, alături de care se practicau incantații magice și cântece de primăvară invocându-se forța binelui, ce avea să dănuie în familie prin oul tradițional și zestrea spirituală (v. O.Mahu, *Lucia Condrea, har și credință*, p.8) preluate din propria familie și familiile huțule din împrejurimi continuate azi la modul superlativ de către dna Lucia Condrea, care a perseverat în meșteșugul huțul al încondeierii/inchistării ouălor uimitor, ajungând în 1993 la Congresul Interbalcanic al Femeilor-artiste din București, unde s-au analizat tehnicile de lucru între membrii juriului a 9 țări acordându-se Premiul I pentru tehnicile: ceară colorată în relief, grafică, dantelării și diversificarea cromaticii. Această recunoaștere unanimă nu vizează interzicerea utilizării tehnicilor de lucru ale meșterilor populari, ci încurajează continuu căutările de autodepășire artistică a unui meșter, dar și de depășirea celorlalți pentru că închistarea ouălor pascale e o artă a popoarelor, scop în care se promovează concursuri de creație, târguri, întâlniri între specialiști, se organizează muzee ale ouălor închistrite etc., invitație deschisă tuturor doritorilor, pe care a înțeles-o dna Lucia Condrea dând curs unor asemenea întâlniri cu mai multe expoziții organizate în Belgia și Germania, Franța, care i-au oferit Premiile al II-lea din partea publicului (anii 2003, 2006, 2007 – Franța), Diploma de excelență a Universității de Arte „George Enescu” din Iași, recunoaștere unanimă a măiestriei sale de către Universitatea de Arte și a Mitropoliei

Moldovei și Bucovinei de la Mănăstirea Trei Ierarhi, Iași etc. Merită cunoscută afirmația prof.univ.dr. Florin Bucescu la expoziția de la Mănăstirea Trei Ierarhi că „Despre ou încă nu s-a spus totul, mai ales pe plan artistic, așa cum dovedesc exponatele dnei Lucia Condrea, în care fiecare ou s-a transformat într-un mic univers de culori și motive“ (v. album, p.15). Oare când vor înțelege retractarii de valori că posibilitățile creatoare ale artistului sunt nelimitate și că niciodată să nu-i dorim de rău caprei vecinului, cum se obișnuiește la noi curent. Cine-l oprește pe un meșter popular să creeze (nu să facă copie-paste și să zică că-i original, cum se mai obișnuiește în doctoratele de azi!). Dna Lucia Condrea a intrat într-o conjunctură artistică națională și internațională ieșind blagoslovită de Bunul Dumnezeu că nu-i lipsesc tradiția folclorică românească, nici căutările marilor artiști de pe oul-minune și nici

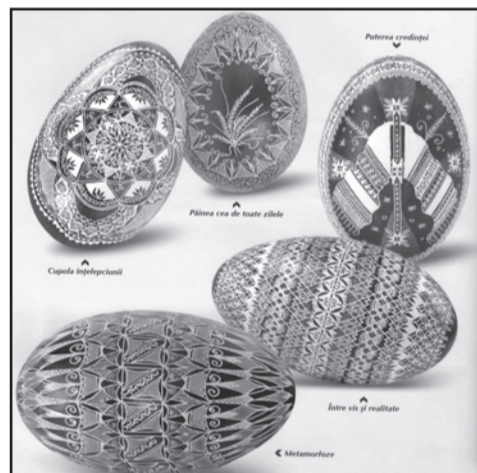
inovațiile proprii, ce-au dat naștere unui stil propriu original bazat pe har și credință în Dumnezeu și-n propriile puteri creatoare: „un har lăsat și trimis de Bunul Dumnezeu pentru oameni aleși să lase urme adânci în memoria tuturor. Cum altfel putem judeca ceea ce vine de la străbunii artistului și se transformă în trăire, emoție și reculegere de nedescris în cuvinte? Sunt culori-sunete, sunt culoriscânt, culori de strigăt la viață și creație... care înțelegându-le ne duc într-o stare de vis ce leagă tot universul. Simțire și credință asta văd în toată creația artistică a dnei Lucia Condrea (prof. univ.dr. Viorel Munteanu, Universitatea George Enescu, Iași, p.62)”. Fără comentariu! Dea Domnul României cât mai mulți urmași-artiști ai Luciei Condrea!

Nimic mai adevărat! Despre artistul plastic Lucia Condrea vizitând în 2015 Muzeul Internațional de la Moldova și eu însumi am fost impresionat de minunile de pe Ou ale Artei Condrea, scriam în „Crai Nou” că „fenomenul Condrea își definește apogeul artistic” și chiar așa este. Muzeul înființat în 2007 s-a mărit la 500 mp, 7 saloane și 11000 de exponate cu secțiunile: 1) Lucrări unicate ale Luciei Condrea/cele mai numeroase și mai atractive prin originalitate, tehnica detaliilor și diversitate coloristică, 2) colecții-zestre foarte vechi/ale zonei huțule din Moldova, Ciumârna, Breaza, Izvoarele Sucevei, Ulma, Brodina, Moldova-Sulița și 3) colecția internațională cu exponate din 56 de țări cu tradiție în arta ouălor-minune. Minunile ovoidale ale succesei sunt și ele cunoscute, fiind expuse în 11 țări prin 111 expoziții!

Arta Condrea se definește prin sine, întrucât tehnic, coloristic, simbolic și sugestiv e nepereche, fiind o perfecțiune întruchipată de mână și mintea omului cu har și credință într-o lume divină minimală în care devoțiunea în Cel de Sus și aproapele nostru primează: „Chiar artista mărturisește că, uneori, mâna îi este purtată, că Dumnezeu o călăuzește mereu de la o idee și inspirație la folosirea unor simboluri, iar de aici, la prelucrarea lor într-o viziune originală, la descoperirea unor tehnici și motive noi“ (v. Album, O.Mahu, *Lucia Condrea har și credință* – Arta Condrea, p.23). Se pare că un dar pascal către ceruri mai frumos din partea Bucovinei, ținutul mănăstirilor ștefaniene, nu se putea închipi în afara acestor ouă-minuni divine, într-o vestimentație sacră, ce îngemănează teluricul și celestul cu tot ce-a dăruit sfânta tradiție creștină și căutările artistului nepereche de la uni-

versul rustic la cel spiritual religios, simbolic, abstractizat, imagistic și coloristic diversificat, cu motivele omniprezente terestre și cosmice, alături de cele ale veșniciei și efemerității, solar și stelar, ale luminii și întunericului, ale vieții și morții, binelui și răului etc., care îmbină fericit cu superfinețe elemente folclorice locale și specific românești și universale ale lumii înconjurătoare cu cele celeste, biblice, ce țin de credința noastră ortodoxă în dobândirea veșniciei, cum atestă în premieră exponatele ovoidale individualizate: *Puterea credinței, Cărarea biruinței, Pâinea cea de toate zilele, Soarele speranței, Cărările tristeții, Oază de liniște* etc., ce trebuie înțelese în esența lor ca armonie necesară între Cer și Pământ, Dumnezeu și om.

Lucia Condrea e un artist plastic creștin care prin opera ouălor măiestre slăvește pe Dumnezeu și aproapele nostru în strădania sa de înălțare și purificare sufletească pentru dobândirea mântuirii; ea slăvește viața în toate formele sale, iar Biblia devine coloana spirituală a creației sale, cum atestă mai toate capodoperele: *Ochiul lui Dumnezeu, Pâinea cea de toate zilele, Sub cupola înțelepciunii, Puterea credinței* etc., care conving că noi trăim sub Ochiul Atotvăzător și Protector al Domnului, iar *Pâinea cea de toate zilele cu Legile Evangheliei și roadele glii* sunt hrana noastră spirituală și fizică. Cea mai complexă reprezentare, sobră și simplă în același timp, pare a fi *Puterea credinței*, evident, centrată pe Crucea Adamică a Mântuirii de pe Golgota, pe care Isus a coborât în iad salvându-i pe Adam de păcatul original și pe strămoși de veșnicia întunericului, ca să-i urce spre cer către Mântuire. Crucea Mântuirii e o punte dintre Pământ și Cer înălțându-se către cupola de sus, un altar ceresc în trei straturi: al treilea din interior – dantelat în alb cu bucle nemărginirii, al doilea din interior – un ornament cu șiruri de flori, ce sugerează

infinitul și primul, ce închide universul – format din linie ovoidală dublă, tot cu șiruri de flori, semn al eternității, cuprinde Cerul și Pământul unite prin Crucea Adamică a Mântuirii, un tot, ce sugerează, în ordine, pe Isus Hristos Mântuitorul, Sfântul Duh și pe Dumnezeu Tatăl.

Crucea Adamică fiind luminată la cele patru colțuri cu lumina pururea fiitoare a lui Isus – steaua călăuzitoare a Nașterii Sale – e înveșmântată în două ștergare cu albul imaculat la

steaua dinspre cer – sufletul pur al strămoșilor înviați spre nemurire/Mântuire, la baza Crucii – e aceeași stea salvatoare a sufletelor strămoșilor din iad, iubitori ai glii cu spice aurii cu ofranda spicelor ce se ridică în semn de mulțumire la cer. Simbolul crucii Lui Hristos structural e nelipsit pentru o artistă creștină ea fiind tocmai acea sursă-cheie a *Puterii credinței* (v.*Cărarea biruinței*) noastre ortodoxe în viața de toate zilele, nelipsind din scenele naturii, vieții satului și familiei (*Coroana reginei, Colț de casă huțulă, Îmbrațisarea părinților, Hora, Singură printre comori*) și nici chiar din categoria tematicii filosofice (*Clepsidra, Firul încălțit, Drumul speranței, Lumi paralele*), ceea ce atestă fermitatea conștiinței de om și artist, fiică credincioasă cerului și pământului bucovinean: „Harul efervescent al creației mele spre nemurirea neamului meu huțul și spre reîntregirea cu arta bucovineană, m-a determinat să urc continuu treptele inovării ce împletește tradiția cu arta pe coaja fragilă de ou”. Deci în arta sa s-au contopit „desăvârșirea trecutului, spre bucuria prezentului și spre emergența viitorului“ (Album, p.28). E un crez demn de mare artist inovator, filigranist, ce ne-a dăruit ouă-minune, o noutate absolută în acest domeniu „Arta Condrea“ (Prof.univ.dr. Ion Ciubotaru, Album, Iași, p.28), o mândrie pentru dna Lucia Condrea și întreaga națiune, dar și o bucurie pentru noi bucovinenii, ce putem admira exponatele nepereche, albumele și cărțile poștale în Muzeul ouălor „Lucia Condrea” din Moldova, unde se deapănă continuu povestea oului divin renăscut din minunile Artei Condrea. Acum, în postul Paștelui, e un prilej fericit!

Ioan CHIDEȘCIUC

Sărbătorindu-l pe Șevcenko

Ziua poetului ucrainean Taras Șevcenko a fost sărbătorită la Școala Gimnazială din Bălcăuți la 15 martie. Ca în fiecare an, elevii și cadrele didactice din școală l-au omagiat pe Cobzarul ucrainean printr-o serie de activități în cadrul unui parteneriat cu biblioteca unității de învățământ, având drept scop „cultivarea interesului pentru cultura propriei etnii și a dorinței de a cunoaște și

aprecia contribuția poetului Taras Șevcenko la dezvoltarea culturii ucrainene”.

Despre necesitatea organizării acestei activități culturale am stat de vorbă cu coordonatorul proiectului, profesor Anca Știubianu: „Taras Șevcenko a fost cântărețul eliberării naționale și sociale, pecetluind cu sacrificiul propriei libertăți gravitatea cuvintelor sale. A conturat în fața poporului său un ideal și i-a redat acestuia sentimentul demnității. Creația sa a canalizat energii și a trezit năzuințe care s-au concretizat, până la urmă, odată cu crearea statului ucrainean independent.

Personalitate complexă, scriitor, pictor, grafician, persoană publică și politică, dar și un mare patriot, și-a dedicat scurta și tumultuoasă viață Ucrainei sale. A lăsat o bogată moștenire literară, considerată fundamentul literaturii ucrainene moderne.

Considerăm că prin derularea acestui proiect beneficiarii lui vor avea prilejul de a conștientiza care sunt valorile morale și de a promova bogăția, frumusețea limbii ucrainene, cultivând respectul pentru valorile propriei culturi și pentru valorile culturii universale.

În cadrul proiectului „Cobzarul ucrainean – Taras Șevcenko” s-a organizat un moment artistic cu implicarea profesorilor Cîrstean Narcisa, Grigorciuc Lăcrămioara și Anca Știubianu, având ca invitați pe directorul școlii, colegii profesori, părinți și elevi ai școlii din Bălcăuți. Elevii au recitat poezii ale poetului în limba ucraineană, română, engleză și franceză, au interpretat mai multe cântece pe versuri șevcenkiene, au realizat o scurtă prezentare – în limba română – a biografiei emblematice a marelui poet și aprecierile criticilor literari, au realizat o expoziție de carte cuprinzând opere ale lui Taras Șevcenko și opere despre Taras Șevcenko.

La finalul activității, când încă ecoul aplauzelor nu s-a stins, am provocat-o din nou să-și spună părerea pe doamna profesor Anca Știubianu: „Această activitate a fost binevenită. În primul rând, trebuie sădită în sufletul copiilor dragostea față de poezie, să-i atragem să perceapă frumosul și să-i ajutăm să-l cultive sensibilizându-i. Și cum altfel,

decât pregătindu-i și creând situații în care să-și dezvolte calitățile și să se facă remarcăți.

În al doilea rând, elevii trebuie să cunoască biografia și opera marelui poet Taras Șevcenko, care sunt emblematice și reflectă sugestiv soarta poporului ucrainean. Aceste poezii sunt cheia culturii ucrainene, reprezintă bogăția spirituală a ucraineanului, cel veșnic chinat și împovărat”.

Încă o dată, la Bălcăuți, i-am îndeplinit dorința poetului pomenindu-l „...cu-o vorbă/ Bună, liniștită”.

Convalia HREHORCIUC

Sărbătorirea lui Taras Șevcenko la Copăcele

Sărbătorirea marelui poet ucrainean Taras Șevcenko a avut loc și în localitatea Copăcele din județul Caraș-Severin, un sat cu populație ucraineană, care mai păstrează toate obiceiurile și tradițiile pe care le-a moștenit de la bunici și părinți, cu rădăcini din regiunea Subcarpatică (Ucraina). Un sat în care altădată ulițele erau animate de glasurile copiilor, tinerilor, oamenilor maturi, fiecare cu preocupările lor. Curtea școlii parcă era neîncăpătoare pentru elevii de atunci.

Dar asta a fost odată. Acum întâlnim multe

case nelocuite, populația, mai ales tinerii, au migrat spre alte locuri considerate mai bune pentru traiul lor.

Și în aceste condiții, la 10 martie 2019, biroul organizației locale a UUR, președintă dra prof. Macean Olga, a organizat sărbătorirea marelui poet Taras Șevcenko.

Au luat parte la această acțiune mai multe formații artistice din județ și o formație din județul Timiș. Am fost onorați și de prezența președintelui filialei UUR Timiș, dl Iura Hleba.

Programul a fost deschis de președintele UUR – filiala Caraș-Severin, dl Ivan Liber, care a făcut o scurtă prezentare a vieții și a creației lui Taras Șevcenko.

În amintirea marelui poet au fost interpretate cântecele „Reve ta stohne Dnibr șyrokyi”, „Dumy moii”, „Zapovit” de corul „Glasul ucrainenilor” și recitate poezii de Rosocha Ivan și Blaj Maria.

Copiii Școlii Gimnaziale din localitate, sub îndrumarea trei profesoare Olga Macean, au evocat, în colajul lor, portretul femeii în opera lui Șevcenko. A fost amintită starea femeii ca mamă, fiică, iubită, fiecare expunere fiind urmată de o poezie adecvată.

Grupul vocal „Barvinok” din satul Cornuțel, la care a aderat și un grup de eleve al Școlii Gimnaziale din localitate, a interpretat o suită de cântece cu mare succes la public. De remarcat și

de apreciat sunt elevele Terelea Melisa, Palcanin Natalia, Tuper Alexandra, Popovici Georgiana, Daneliuc Sorina care sub îndrumarea dnei prof. Mihaela Simonea au pregătit și recitat într-un mod excepțional din poeziile lui Șevcenko.

De admirat a fost și grupul de elevi clasele I-IV „Copiii veseli” din comuna Știuca, care sub îndrumarea dnei prof. Mioara Cinar au interpretat într-un mod admirabil pentru vârsta lor trei cântece, iar o elevă a interpretat două cântece la

vioară. A fost de remarcat la aceste tinere vlăstare dragostea și dăruirea cu care au interpretat aceste cântece. Poate mulți au ce învăța de la acești copii.

În continuare, nu a fost uitat faptul că, în urmă cu două zile, a fost sărbătorită Ziua Internațională a Femeii. Cu această ocazie corul „Glasul ucrainenilor” a interpretat mai multe cântece dedicate acestui eveniment, cântece pentru mamă, fiică, iubită, prietenă.

Pentru prestația lor, toate formațiile au fost răsplătite cu aplauze călduroase.

Maria BLAJ

Zilele Taras Șevcenko organizate la Tulcea

Ca în fiecare an, cetățenii români de etnie ucraineană, împreună cu iubitorii de artă, aduc un omagiu sincer prorocului națiunii, Taras H. Șevcenko, celui ce a dat un nou imbold luptei

noi și pentru ucraineni, sunt de mare actualitate“.

Seara culturală a continuat cu alocuțiuni rostite de către invitații din Ucraina, urmate de o donație de carte în limba ucraineană din partea oaspeților din Odesa și din partea UUR, filiala Tulcea, către Biblioteca Județeană „Panait Cerna“ din orașul Tulcea.

Programul a continuat cu lectura sau recitarea unor eseuri din creația celor doi poeți atât în limba română, cât și în limba ucraineană, program susținut de Tatiana Lisavencu, Maria Iaschiu, Teodor Ignatencu, Eduard Bucur, Vlad Munteanu, Maria Petrencu, Gheorghe Munteanu, Parascchiva Petrencu, toți aceștia fiind membri ai UUR, filiala Tulcea.

Grupul vocal instrumental „Zadunaiska Sici“, coordonat de către profesorul Dănuț Mironov și Paula Condrat, a interpretat câteva melodii pe versurile lui Mihai Eminescu și ale lui Taras Șevcenko. Ulterior, seara culturală a continuat cu prezentarea unui amplu documentar având ca temă opera lui Taras Șevcenko și receptarea acesteia la nivel internațional.

A doua zi, duminică, membri ai comunității din județ, invitați, reprezentanți ai administrației publice locale, reprezentanți ai altor minorități, precum și trecători, au participat la un ceremonial de depunere a unor coroane de flori la bustul poetului Taras H. Șevcenko, situat în

Rotonda Personalităților din centrul orașului Tulcea. Astfel, au fost prezenți: din partea Parlamentului României, dl deputat Andrian Ampleev, din partea Consiliului Județean Tulcea, domnul Vasile Strat și domnul Nicolae Mihai, iar din partea Primăriei municipiului Tulcea, dl primar Constantin Hoge. După ceremonialul de depunere, membrii comunității au interpretat cunoscuta melodie pe versuri de Taras Șevcenko, „Dumy moi“. Începând cu ora treisprezece, oamenii interesați de această temă, participanți și invitați, ne-am întâlnit cu toții în sala de spectacole a Teatrului „Jean Bart“ din Tulcea, unde, pe scenă, dl profesor Viaceslav Kușnir, împreună cu dl primar al municipiului Tulcea, au rostit scurte alocuțiuni, omagiind opera lui Taras Șevcenko și felicitându-ne, ne-au încurajat să continuăm aceste acțiuni reușite, care contribuie la dezvoltarea climatului cultural local și chiar regional.

Programul artistic a fost deschis de către corul reunit al grupelor de copii care studiază limba ucraineană maternă din Tulcea și Murighiol, grupuri coordonate de către Ștefana Cernencu. Copii au pregătit și interpretat cântece și au recitat versuri de Taras Șevcenko și Mihai Eminescu.

Suplinind prezentatorul, președintele filialei Tulcea a UUR a invitat, rând pe rând, să urce pe scenă grupurile vocale, recitatorii și echipele de dansuri din tot județul. Pentru reușita programului artistic și-au dat concursul Maria Petrencu, grupul „Bila roja“ din Letea, coordonator Ion Maxim, grupul „Ciorne more“ din Sfântu Gheorghe, coordonator Augustina Ioniță, grupul „Perva zora“ din Sulina, coordonator Luchia Ivanov, grupul „Veselka“ din Caraorman, coordonator Gabriela Artimov, grupul „Zadunaiska Sici“ din Tulcea, coordonator Paula Condrat și profesor Dănuț Mironov, grupul „Iasna zora“ din Murighiol, coordonator Iordana Ivanov, grupul „Rybalka“ din Crișan, coordonator Lucica Gherman și grupul de tineret „Zadunaiska Sici“, coordonatori

pentru libertate, a contribuit la modernizarea limbii și literaturii ucrainene, a fost un pictor și un poet romantic, considerat poetul național al Ucrainei, iar opera sa literară considerată ca fiind fondatoarea limbii și literaturii ucrainene moderne. Taras H. Șevcenko a creat opere valoroase ca pictor și ilustrator, primind binemeritata denumire de „marele Cobzar“.

Anul acesta, împreună cu Biblioteca Județeană „Panait Cerna“ din Tulcea, reprezentanții Facultății de Istorie și Filosofie din cadrul Universității de Stat „I.I. Mecinikov“ din Odesa: profesor Viaceslav Kușnir, decan, profesor Natalia Petrova, prodecan, și Irina Biriukova, director general al Bibliotecii Naționale din Odesa, în după-amiaza zilei de sâmbătă, 16 martie, în prezența unui public numeros, am adus un omagiu plin de respect, dedicând o seară culturală poezilor Mihai Eminescu și Taras Șevcenko.

După cum a afirmat președintele filialei UUR Tulcea, Dumitru Cernencu, în deschidere, „cei doi poeți reprezintă piloni de bază ai culturii naționale române și ucrainene. Pentru că sunt născut aici, am auzit mai întâi de Mihai Eminescu și mai apoi de Taras Șevcenko. În ciuda faptului că sunt poeți romantici, aceștia sunt de o polivalență culturală arhicunoscută, iar operele scrise în urmă cu 150-200 de ani, din nefericire, și pentru

Ștefana Cernencu, Amalia Trifan, Teodora Condrat și Alexandru Iosipescu.

De un succes deosebit s-au bucurat și cei doi tineri interpreți de muzică ușoară veniți din Odesa, Olha Alieșenko și Vladyslav Pavlyk, ale căror recitaluri susținute în fața publicului au stârnit ropote de aplauze.

Cum era și normal, ultima melodie interpretată de către grupul vocal instrumental „Zadunaiska Sici“ din Tulcea a fost „Rozpreahaite, chlopti, koni“, moment în care am fost cu toții impresionați de faptul că întreaga sală a rezonat la unison,

cu efecte sentimentale puternice, ceea ce i-a determinat chiar pe unii dintre spectatori să recunoască, ulterior, că momentul acesta i-a făcut să lăcrimeze la propriu de emoție, simțindu-se aproape de comunitatea noastră.

La final, președintele filialei UUR Tulcea, Cernencu Dumitru, mulțumind publicului prezent pentru susținere și pentru apreciere, a ținut să le mulțumească și celor care nu au putut fi prezenți în sală, dar care manifestă sentimente alese față de acțiunile noastre culturale, asigurându-i de reciprocitatea sentimentelor alese și nobile, dar a precizat un lucru foarte important, că celor care nu ne apreciază că depunem acest efort imens de pregătire și dedicare, le dorește multă sănătate, în speranța că mintea le va veni mai târziu, deoarece este mult mai ușor să critici, decât să construiești și să muncești.

Dumitru CERNENCU

In memoriam Taras Șevcenko

La 31 martie, Uniunea Ucrainenilor din România, filiala Suceava, a sărbătorit 205 ani de la nașterea și 158 ani de la plecarea în eternitate a poetului național al Ucrainei, Taras Hryhorovyci Șevcenko, fondatorul limbii și literaturii ucrainene despre care un alt poet mare al Ucrainei, Ivan Franko, a spus următoarele: „A fost fecior de țaran, dar a devenit stăpân în împărăția spiritului. A fost iobag, dar a devenit un titan în împărăția culturii umane“. Primele două părți ale manifestării au avut loc la Negostina și au început cu o slujbă de pomenire la biserica „Sfântul Dimitrie“, la care au participat președintele UUR, deputatul minorității ucrainene, Nicolae Miroslov Petrețchi, primarul comunei Bălcăuți, Vasile Șoiman, primarul orașului Siret, Adrian Popoiu, președinți ai organizațiilor județene Marămureș, Miroslov Petrețchi, Iași, Victor Hrihorciuc, Suceava, profesor Ilie Sauciuc, inspector școlar pentru minorități, vicepreședintele Consiliului Județean, Viorel Seredenciuc, consilierul pentru minorități de la Prefectura Suceava, profesor Mihai Mihăiescu-Aniuk, inspector școlar pentru minorități, profesor Lucia Mihoc, Vasile Pascaru, Brândușa Peslar, Nicolae Ciocan, Kolea Kureliuk. Slujba, în limba ucraineană, a fost oficiată de părintele Daniel Petrașuc, care a rostit și câteva cuvinte despre viața tumultuoasă a marelui Cobzar.

După oficierea slujbei, au fost depuse coroane de flori la bustul poetului din fața Căminului Cultural din Negostina din partea deputatului Nicolae Miroslov Petrețchi, a Consiliului Județean, Prefecturii Suceava, UUR Suceava, Primăriei Bălcăuți, UUR și Primăriei Siret, Direcției de Cultură Hliboka și Universității „Iuri Fedkovyci“ din Ucraina, Școlii Gimnaziale Negostina și a ansamblului artistic „Kozaciok“.

În scurtele luări de cuvânt, domnul deputat Nicolae Miroslov Petrețchi a remarcat faptul că în România sunt șase busturi ale lui Taras Șevcenko, cele mai multe într-o altă țară decât Ucraina și a îndemnat toți ucrainenii din România să fie mai uniți, mai apropiați, să țină unii cu alții. A apreciat sprijinul acordat Uniunii de autoritățile centrale și

locale și că UUR Suceava sprijină și activitatea altor minorități din județ. Domnul Viorel Seredenciuc, născut în Negostina, a subliniat că este

semnificativ faptul că un etnic ucrainean este vicepreședinte al Consiliului Județean. Președintele Ilie Sauciuc a spus că ucrainenii se pot afirma prin cultură și a anunțat că se va construi un nou sediu al UUR în Negostina, pe un teren pus la

dispoziție de autoritățile locale. Doamna Lucia Mihoc a îndemnat „să iubim limba ucraineană, s-o promovăm și să-l pomenim pe Taras Șevcenko“. Doamna Olena Riepina, de la Secția de Cultură Hliboka, a mulțumit autorităților române și celor locale pentru eforturile depuse pentru această manifestare și a reamintit că primul bust al lui Taras Șevcenko din afara Ucrainei a fost dezvelit la București în 1952.

Ultima parte a manifestării s-a desfășurat în orașul Siret, la Casa de Cultură „Mihai Teliman“. Pe scenă au urcat formații și soliști invitați din Ucraina. Spectacolul a fost deschis de grupul de copii „Bukovynka“ de la Școala Gimnazială Negostina, care a cântat și recitat în limba ucraineană, română, engleză și franceză, urmași de grupul local „Vocile Negostinei“, instruit de Petru Șoiman. Bruja Afanasie de la Semiarul Teologic Suceava (instructor, profesor Lucia Mihoc) a recitat cu deosebit talent poemul „Fata vrăjită“ (Prycinna) al lui Taras Șevcenko, iar Nuțu Maria de la Colegiul de Artă „Ciprian Porumbescu“ a interpretat câteva

melodii de muzică ușoară. Grupul „Bukovynocika“ al studenților de la Secția de muzică a Universității „Iuri Fedkovyci“, Ucraina, pregătit de Andreea Priski a cântat melodii din repertoriul unor compozitori ucraineni bucovineni. Prisăcaru Cosmin și Coroamă Rodica de la Școala Gimnazială Bălcăuți, au recitat poezii în limba română și ucraineană.

Tot din Ucraina, „Trio Kamianka“ a interpretat melodii populare. Cântec ucrainean au interpretat și membrii formației „Cervona kalyna“ din Negostina, pregătiți de Iulian Chi-deșa. Au urmat Malanciuc Bogdan și Petrașuc Teodora de la Școala Gimnazială Negostina și Perijoc Gabriela de la Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă“. Un moment deosebit a fost cel al interpretei de muzică ușoară Irina Șteț din Ucraina, Artist al Poporului, care i-a emoționat pe cei prezenți printr-o interpretare de excepție, coborând în mijlocul publicului și interacționând cu acesta. Membrii Secției de Cultură din Hliboka au recitat din Taras Șevcenko, iar poeta Olena Riepina din creația proprie, evocând momentele tragice ale conflictului din estul Ucrainei: „Doamne, ocrotește-l pe ostaș./ Pentru că el este al cuiva frate, iubit, părinte./ Pe el îl așteaptă soția, copiii./ El e totul pentru ei în această lume largă./ Iar la război merge cu pas bărbătesc“. Au mai evoluat „Bukovynska ruja“ din Milișăuți pregătită de Brândușa Peslar și formația „Oamenii“, Petru Șoiman cu Petru Ilincăi la chitară și Vlad Barbir la vioară. Manifestarea a fost încheiată de „Seniorii“, grupul coral al CAR „Speranța“ din Rădăuți, dirijați de Gheorghe Dascăl.

Prin contribuția organizațiilor Uniunii, a celor din conducerea lor și a autorităților locale, a primăriilor, această manifestare dedicată memoriei poetului național al Ucrainei, Taras Hryhorovyci Șevcenko, a fost un succes și un model de colaborare și pentru viitor.

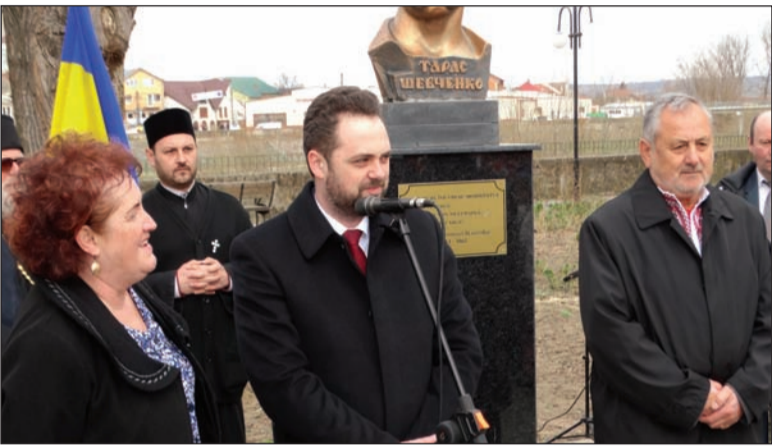
Text și foto
Mihai BOICIUC

205 ani de la nașterea marelui poet Taras Șevcenko

La 9 martie 1814, se naștea într-o familie de țărani iobagi Taras Șevcenko, devenit peste ani o figură emblematică pentru cultura ucraineană. Cei mai mulți biografi precizează că numele său se confundă cu cel al patriei și al neamului în care s-a născut. A fost supranumit clasicul fără seamăn, poetul național, întemeietorul literaturii și artei plastice moderne ucrainene.

În același timp, Taras Șevcenko a fost un militant activ pentru eliberare socială și națională a poporului ucrainean.

În orașul Lugoj din județul Timiș, ucrainenii din zonele vecine au sărbătorit ziua marelui poet Taras Hryhorovyci Șevcenko, la 15 martie 2019.

Acțiunea a început de dimineață cu o slujbă în Biserica Ucraineană din Lugoj, în prezența dom-

nului Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele UUR, dnei Liuba Horvat, secretar general al UUR, primarului municipiului Lugoj Boldea Francisc, domnului Gheorghe Hleba, președintele UUR Timiș, dlui Liber Ivan, președintele UUR Caraș-Severin, dlui Miculaiciuc Gavrilă, președintele UUR Arad, dlui Tiuch Gheorghe, președintele UUR Caransebeș, primarului comunei Păltiniș, Popovici Ioan, din Cornuțel-Banat, primarului comunei Știuța, dlui Bejera Vasile, și tuturor președinților organizațiilor locale, profesorilor, preoților ucraineni din zona Lugoșului.

După terminarea slujbei, ne-am adunat toți în fața bustului lui Șevcenko pentru a depune coroane de flori și a rosti câteva cuvinte despre marele poet. Au luat cuvântul oaspeții și domniile Gheorghe Hleba, președintele UUR Timiș, și Nicolae Miroslov Petrețchi, președintele UUR.

După terminarea alocuțiunilor ne-am deplasat la Teatrul „Traian Grozăvescu” din orașul Lugoj pentru a sărbători ziua lui Șevcenko printr-un spectacol omagial.

Spectacolul a început cu câteva cântece și dansuri, interpretate de copiii de la grădinița ucraineană din Lugoj, coordonator prof. Adelina Bobic, apoi s-au prezentat în fața spectatorilor copiii de la grădinița din Știuța, pregătiți de prof. Brașoveanu Mariana și Ciurel Ionela. Copiii din Știuța au interpretat mai multe cântece și poezii din „Cobzarul” lui Șevcenko. Ei au fost pregătiți de către profesorii coordonatori Holovcsuk Maria, Turcin Ioana, Oncia Maria, iar copiii din Dragomirești, pregătiți de către prof. Cinar Mioara, au interpretat frumoase cântece (vocal și instrumental – la vioară).

La spectacol au mai participat copiii din județul Caraș-Severin din localitatea Cornuțel-Banat, coordonatori Svestac Simona și Șimonea

Mihaela, școlari și preșcolari de la Școala din Petroasa Mare, pregătiți de către doamna Mariana Cubaș, elevi de la Școala Gimnazială Bethausen, coordonați de profesoara Maria Szabo Condrei și elevi la Școala din Bârna, pregătiți de domnul profesor Smecicaș Ivan, care au recitat poezii.

Formația de dans „Zoloti druzii” din Știuța, coordonator dl profesor Benzar Nicolae, și instructor-coregraf, dl Ciprian David, a interpretat două dansuri populare ucrainene. Spectacolul s-a încheiat cu interpretarea la nai a două cântece ucrainene de către domnul Hrin Nicolae.

La final, dl Hleba Gheorghe a citit materialul Prezidiului Executiv al UUR „Cine defăimează UUR?”, în fața sălii pline cu spectatori.

*Irina BEUCA,
Timiș*

Poetul sufletelor noastre pe meleaguri eminesciene, la Botoșani

Ce poate fi mai frumos decât poezia care anulează granițele, care se adresează sufletului, umanității?!

Am avut prilejul să particip la evenimentul dedicat poetului național al Ucrainei, Taras Șevcenko, în Botoșaniul ce poartă pe vece parfumul marelui poet Mihai Eminescu. A fost, din punctul meu de vedere, un moment excepțional deoarece s-au îmbinat trăirile lirice ale oaspeților noștri din Ucraina, Maramureș, Tulcea și Botoșani.

Programul activității culturale dedicate aniversării a 205 ani de la nașterea poetului național al Ucrainei, la Botoșani, 16 martie 2019, ora 12. Locul desfășurării: „Belvedere” din Bulevardul Mihai Eminescu nr.67.

Formații artistice participante: grupul coral „Vyșyvanka” din Volocineții Vechi, Ucraina; grupul vocal „Verbencenka” din Stercea, Ucraina; ansamblul „Cervona ruja” din Bocicioiu Mare, județul Maramureș; ansamblurile „Bila makovka” din Chilia Veche și „Dunai” din Pardina, județul Tulcea; grupul vocal „Cervona kalyna” din Negostina, județul Suceava; grupul vocal „Primăvara” din Rogojești, județul Botoșani; fanfara „Florile Bucovinei”, juniori și seniori, din Căndești, județul Botoșani; rapsozii populari Vasile Scutelnicu și Sorin Șeucaliuc din Căndești, județul Botoșani.

Pentru noi, gazdele, evenimentul a avut o încărcătură emoțională puternică, deoarece personalitatea marcantă a culturii ucrainene trebuia așezată la locul cuvenit și mare ne-a fost bucuria când oaspeții noștri au rezonat cu noi, cu ver-

surile lui Șevcenko, cu liniile melodice asociate, cu vibrația meleagurilor eminesciene.

Ne-am bucurat de prezenta domnului președinte al UUR, filiala Iași, Victor Hrihorciuc, și de mulți alți prieteni ai culturii ucrainene: trei primari din Ucraina, inspectori școlari responsabili de minorități, arte, cultură, personalități locale și regionale, reprezentanți ai poliției locale, învățători, profesori și de organizatorii evenimentului, reprezentanți ai filialei UUR din Botoșani, Victor Semciuc și Paul Bilocopetiuc. Imaginile surprinse

vă vor transmite emoțiile aferente acțiunii culturale brăzdate de nostalgie, eleganță, bucurie și naturalețe!

Claudia SEMCIUC

ÎNVIERE ȘI ÎNĂLȚARE

Învierea Mântuitorului nu este un act întâmplător, determinat de împrejurări istorice imediate. Ea este o etapă foarte importantă în planul mult mai amplu al divinității, de restaurare a omenirii în particular și a Universului, a creației în general.

Din păcate, acea minune și taină a genezei, pe care Dumnezeu Însuși o consideră „bună foarte“ (vezi Facere 1,31), a fost puternic afectată de păcatul strămoșilor noștri Adam și Eva, păcat care s-a repercutat nu numai asupra omenirii, ci și asupra întregii creații. De aceea, dincolo de pedepsirea vinovaților, Divinitatea caută deîndată calea de redresare a situației intervenite. Și astfel, odată cu alungarea primilor oameni din Rai ei primesc promisiunea unei viitoare reabilitări, prin zdrobirea capului șarpelui (Facere 3,15).

Urmează în istoria omenirii o îndelungată perioadă de pregătire a acesteia, pentru ca opera pregătită de Dumnezeu privind restaurarea creației să apară ca necesară și să fie dorită (Dumnezeu nu silește pe om, ci îl îndrumă). De aceea, spune Sfântul Apostol Pavel că „Legea ne-a fost călăuză (pedagog) spre Hristos“ (Galateni 3,24).

Atunci când condițiile religioase, sociale, politice și, nu în ultimul rând, culturale au fost pregătite, „la plinirea vremii“, cum spune plastic Sfântul Apostol Pavel (Galateni 4,4), începe să se deruleze planul restaurării (unii părinți ai Bisericii spun chiar recreării) omenirii și a întregului Univers. Primul moment al acestui proces îl constituie *Bunavestire*. De multe ori, citind primul capitol din Evanghelia după Luca, rămânem poate impresionați de dialogul în sine dintre îngerul Gavriil și Fecioara Maria, dar nu realizăm că momentul respectiv nu este un simplu mesaj al Divinității, ci este un moment cosmic de unicat. În momentul în care, Fecioara Maria își asumă misiunea și rostește celebrele cuvinte: „Iată roaba Domnului sunt. Fie mie după cuvântul tău“ (Luca 1,38) are loc un act care depășește taina creației. Dacă la creație Dumnezeu dă naștere unei

existențe în afara Sa, de data aceasta Divinitatea se unește cu creatura prin conceperea minunată a viitorului Mesia.

Nașterea Mântuitorului reprezintă momentul în care această unire a divinului cu umanul devine o realitate concretă care cutremură întregul Cosmos (îngerii, magii, steaua cu un crug neobișnuit etc). Ajuns la vârsta la care se putea, după tradiția iudaică, să se adreseze oamenilor în public,

Hristos îi pregătește mai ales pe cei doisprezece ucenici ai săi pentru actul Răscumpărării, pentru care venise în lume. Nu ne vom opri asupra celor mai bine de trei ani de activitate publică a Sa decât pentru a spune că, dincolo de multiplele mesaje sociale, întregul său demers se orientează către Jertfa Lui ce va urma.

De ce jertfă? De ce Isus Hristos și numai El jertfitor?

În toată istoria Vechiului Testament (ca de altfel și în alte religii ale lumii), păcatele oamenilor erau ispășite prin jertfe în diferite modalități. Păcatul strămoșesc are caracteristică aparte. Noi, astăzi, când păcătuim, producem un neajuns se-

menului nostru, naturii înconjurătoare, nouă înșine (cu toate că până la urmă, indirect, ne împotrivim vocii divine). Primii oameni s-au opus direct lui Dumnezeu și au fost inițiatori ai păcatului. De aceea, pedeapsa a fost majoră, iar iertarea nu putea veni în justiția divină decât printr-o jertfă deplină adusă în numele lui Adam. Care om poate aduce o Jertfă deplină, când fiecare dintre noi este mai mult sau mai puțin păcătos? Putea fi adusă de înger? Nu, pentru că nu îngerul greșise. Așa că Dumnezeu a găsit modalitatea unirii divinului cu umanul în persoana lui Hristos, pentru ca un om fără păcat să aducă jertfa perfectă de răscumpărare, de împăcare.

Jertfa, cu tot dramatismul și tragismul ei nu era, însă, suficientă dacă nu ar fi fost urmată de Înviere, ca astfel să fie pedepsit acela care l-a ispitit pe om. De aceea, Mântuitorul după ce coboară la iad, revine biruitor prin Înviere. Într-o rugăciune a preotului, făcându-se referire la cele trei zile dintre Răstignire și Înviere, se spune cu privire la El: „În mormânt cu trupul, în iad cu sufletul, în rai cu tâlharul și pe scaun cu Tatăl și cu Duhul împreună ai fost, toate umplându-le Cel Care ești necuprins“. Sfântul Apostol Pavel redă importanța Învierii în Epistola către Corinteni când spune: „Dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este atunci propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră“ (15.14).

După Înviere, putem spune că opera Sa răscumpărătoare se realizase deplin. Și totuși, El rămâne încă patruzeci de zile cu ucenicii Săi, pentru a-i învăța cum să facă opera Sa lucrătoare pentru întreaga omenire peste timpuri. Apoi, promițându-le pe Duhul Sfânt și încredințându-i că nu-i va părăsi (nu ne va părăsi) până la sfârșitul veacurilor, se înalță la cer. O simplă despărțire, un simplu act de rămas bun? Fără îndoială, mult mai mult. La Bunavestire divinul se unește cu umanul în persoana lui Isus. La Înălțare, Hristos, cu firea divină și umană merge spre a ședea de-a dreapta Tatălui. Cu alte cuvinte, firea umană, în persoana lui Isus Hristos se află în Treime. Câtă cinste oferită umanității! Suntem oare vrednici de ea?

Pr. Dumitru COLOTELO,
Parohia ortodoxă ucraineană
„Petru Movilă“ București

DUPĂ TRADIȚIE – A GÂNDI ADÂNC CREȘTINEȘTE ÎN „SĂPTĂMÂNA PATIMILOR“

Clipa magică a cerurilor și a pământului a fost clipa în care Isus care-i iubire și suferință din Dragoste Supremă, a rămas pentru trei zile pecetluit într-un mormânt nou, ascuns de ochii lumii și lipsit de putere – și chiar în acele condiții, Iubirea s-a transformat într-un cutremur de stihii pentru istoria lumii.

La Bursa Veșniciei, Iubirea pe care Isus a simțit-o pentru oameni – și a fost atât de mare că a zguduit din temelii pământul – e cotată la valoarea supremă a sufletului.

Iubirea e Aură Christică Universală. În spectrul ei strălucesc toate ființele precum în ceruri și pe pământ.

Jertfă și Răscumpărare, împreună pot fi temă de cercetare și ele chiar sunt. Din clipa în care am hotărât că vrem să aflăm Adevărul, cheia rezolvării se găsește în mâinile noastre.

Există oameni fără de iubire față de oameni. Aceștia co(există) ca și când n-ar avea ființă – ca și când n-ar fi. Spunem – nu-i așa? – presupunând că, pe unii dintre aceștia îi cunoaștem. Ei bine, atunci trebuie, deîndată să-i convingem că nimic altceva nu are importanță majoră în afara iubirii și că merită să coexistăm, împreună, alături de Isus Hristos.

În fiecare dintre noi există investit un capital de Iubire. Cine e înțelept că iubește are parte și de dobândă.

Iubirea nu poate să funcționeze fără prezența Adevărului, nici Adevărul fără prezența viabilă a iubirii. Și amândouă, bineînțeles, fără să nască o revelație; a iubirii-Revelație, desigur.

Veșnicia se simte fericită de iubirea noastră. De aceea, Împărăția Tatălui consimte să sălășluiască împreună cu efemerul, în adâncurile firii noastre mixte: pământeste și cerești.

Cine vede numai această lume materială și nici o alta în plus, care să îl facă să simtă ce-i fericirea adevărată, se lasă pradă lipsei numărului și

calităților pe care singură doar Iubirea le reunește și le pătrunde cu viziunea sa.

Ca mijloc de legătură cu Tatăl și cu Fiul dragostea slăbește ca intensitate când divinizează cele lumești.

Puterea de a iubi s-a extins încă din clipa facerii omului. Azi trăim cu impresia că dragostea n-ar mai fi lucrătoare. La cerințele zilei și la cele ale întâmplărilor cotidiene primul le sare în ajutor simțul datoriei, dar – de fapt – el e mai îndrăzneț; se substituie dragostei și de aceea pare că-i mai lucrător decât ea.

Există o formă distinctă a dragostei care însoțește inima oricărui om care postește creștinește. Se strecoară cu hrana cenzurată pe care o consumăm, cu aerul de bună mireasmă duhovnicească pe care pe calea rugăciunilor îl respirăm. Are acces liber împreună cu sângele prin arterele și venele noastre, prin întreg trupul. E acesta, mai ales într-o perioadă de postire, însuși parcursul vieții de creștin – și totodată traseul dragostei noastre de viață.

Inima este oglinda Dragostei. Puterea și magia acestui organ suprafiresc de a reflecta este totul: trebuie să îl înfățișeze pe om așa cum este el.

Frumusețea de început a lumii, atunci când a fost creată, n-a dispărut cu totul. Ea încă se conservă, își trăiește propria experiență prin chintesența microcosmică a tot ce a fost și tot ce se poate petrece în sufletele noastre, grație trăirii Iubirii.

Iubirii îi place să se bântuie locurile înălțătoare de suflet. Căci numai dintr-o inimă curată, asemenea smirnei bine miroitoare, Dragostea, plutind, se înalță peste trupurile noastre.

Dacă e să căutăm Iubirea (adevărată) trebuie să ne înălțăm, căci iubirea e în stare să răzbată până la cerurile îngerești, bucurându-i până și pe îngeri. Fenomenul acesta dezvoltă în jurul nostru un înveliș energetic în plus, o aură mai extinsă decât universul, o rezonanță ocultă, astfel că tot ce ființează în necuprinsul acesta simte voința noastră.

Iubirea este izvor de Bucurie Supremă. Sufletul se oglindește în nemăsurata sa cale ce străbate universul de la un țarm al timpului și spațiului la alt țarm.

Pentru iubire nu există sfârșit. Ea trebuie să meargă înainte în oameni și în lume – dintr-una în alta.

Mihai MATEICIUC

OMAGIEREA EROILOR LA BRODINA

S-au împlinit 100 de ani de la sfârșitul unuia dintre cele mai sângeroase conflicte din istorie: Primul Război Mondial. România a plătit cel mai scump tribut – aproape 9% din populație. Peste tot în lume momentul centenar a fost comemorat cu mare pioșenie plângând eroii și emoționând mapamondul, purtând cu mândrie cocardele cu înscrisuri pe ele despre unire, despre țară. Marea

Unire e un moment de optimism, un moment festiv pentru că 100 de ani de la încetarea unui mare război se împlinesc o dată în istorie. Cinstim soldații care acum 100 de ani înfruntau iarna și gloanțele prin mocirla tranșelor ca să ne fie nouă bine azi.

De aceea și în comuna Brodina, ca în toată țara, au avut loc evenimente emoționante – slujba de pomenire și comemorare a soldaților căzuți în Primul Război Mondial săvârșită de preoții Gorban Dumitru și Chimiuc Claudiu în spațioasa curte a Primăriei Brodina în mijlocul căreia tronează un monument pe care sunt înscriși toți cei căzuți din comuna Brodina în Primul Război Mondial. Din respect pentru ei voi pomeni numele tuturor celor înscriși pe monument: Uhliuc Elena, Smetaniuc Onufrei, Juravle Petru, Chifice Vasile, Cocerhan Teodor, Vereha Alexei, Semeon Mihai, Hudema Gheorghe a T., Hudema Gheorghe a P., Serediuc Alexei, Hudema Petru, Semeoniuc Ioan, Platcovschi Dumitru, Dumenco Paraschiva, Veșniuc Teodosie, Semion Atanasie, Semiuc Ioan-Alexa, Șecman Simion, Uhliuc Ilie, Hacman Petru, Calenici Vasile, Moscal Mihai,

Melen Teodor, Hrabciuc Atanasie, Olimec Nicolaie.

După slujba de pomenire a luat cuvântul Gheorghe Mihai care, printre altele, a spus: „Stă doar în puterea noastră să facem țara statornică, prosperă și admirată în lume. Doresc ca România să intre în normalitate, să se înscrie pe drumul adevărului, pe drumul speranțelor noastre de mai bine, pe drumul care să ducă la acea Românie pe care o visăm cu toții. Fiii noștri merită o altă Românie, să luptăm pentru viitorul lor, pentru memoria celor ce au plătit cu viață în speranța că istoria se va scrie altfel în România. Și pentru că suntem în anul Centenarului Marii Uniri, e momentul să fim mândri și să spunem că Marea Unire este legată și de monarhii ei patrioți, de Regele Ferdinand, de Regina Maria, care, deși englezoaică la origine, ajunsă pe tronul României a devenit o adevărată româncă, care a pus România Mare pe harta Europei și a lumii“.

Organizatorii acestui eveniment este întreg colectivul de salariați al Primăriei. S-a împărțit pomană în memoria celor căzuți în război. La data de 28 noiembrie 2018 la Școala Gimnazială Brodina s-a desfășurat un program artistic de excepție închinat sărbătorii Marii Uniri pregătit de învă. Hudema Daniela. Având elevi cu înclinații muzicale deosebite, Daniela a știut să cultive, să încurajeze, să organizeze ceva deosebit cu acești elevi, fie ei destul de mici, dar cu rezultate mari. Elevii au prezentat cântece patriotice acompaniați de talentatul elev de 8 ani Cârciu Dario, la orgă. Auditoriul format din colegii acestor mici artiști și din părinții lor au rămas plăcut impresionați de reușita acestui spectacol. Atât părinții, cât și copiii sunt atât de mulțumiți și mândri că au o învățătoare care se preocupă intens de ei: descoperă talente, le dezvoltă

prin variate activități atractive atât la clasă, la școală, cât și în afara ei. După program părinții au adus bucate, sucuri să-i cinstească pentru efortul și reușita copiilor lor.

Și la biserica satului nostru păstorită de preotul Gorban Dumitru, un preot cu o înaltă ținută morală și profesională în ciuda unui frig de -18 grade, elevii învățătoarei Hudema Daniela împreună cu clasele pregătitoare A și B – învă. Curcă Adela și Chimiuc Elena, au venit la biserică îmbrăcați în frumoasele costume populare (ca și învățătoarele). Ele au pregătit și prezentat un recital de cântece patriotice cu conținut istoric. Au cântat și părinții lor și cadrele didactice și enoriașii. Aplauzele au fost răsplata strădaniei micilor interpreți care s-au ales, și aici, cu dulciuri și sucuri. De multă apreciere, stimă și respect s-au bucurat și cadrele didactice care au organizat această reușită acțiune.

Artemizia GHEORGHII,
Brodina

Pancec Vasile, căci despre el este vorba, s-a născut la Valea Vișeului județul Maramureș, la data de 29 decembrie 1935, într-o familie de buni gospodari, fiind 12 frați. Mama sa era casnică, iar tata dulgher și muncitor la calea ferată. În anul 1959, s-a căsătorit cu aleasa inimii, Parasca, născută la 28 septembrie 1942. În urma căsătoriei lor au rezultat 14 copii și 32 nepoți. Pancec Vasile a lucrat la Valea Vișeului ca tractorist la pădure, iar în anul 1967, împreună cu familia s-a mutat în localitatea Remetea Mică din județul Timiș, fiind primul ucrainean într-un sat german, deoarece așa cum acum trăiesc în localitate ucrainenii, atunci trăiau în Remetea Mică, germanii care după anul 1989, au plecat în Germania. A lucrat ca tractorist la CAP, iar ulterior a făcut școala gradul 1 la CFR, rămânând ceferist până la pensie, nevasta sa fiind casnică. Motivul care l-a făcut să părăsească Valea Vișeului și să se mute împreună cu familia a fost că a găsit în Banat un trai mai bun, cumpărând aici o gospodărie în anul 1968. În momentul în care a sosit la Remetea, aici fiind un sat german, era disciplină, curățenie, respect, mare parte a germanilor lucrau la CAP, iar cei tineri, la diferite fabrici și uzine din Timișoara. Biserica din loca-

„Un om model“

litate era catolică, slujba se ținea în limba germană, dar Pancec Vasile, împreună cu familia o frecventau, ascultând slujba, iar rugăciunile le făceau în șoaptă în limba maternă ucraineană. După anul 1989, la Remetea Mică au venit și s-au stabilit și alți ucrainenii provenind din localitățile maramureșene Valea Vișeului, Bistra, Crasna Vișeului și Rona de Sus. În urma unei întruniri au hotărât că a venit vremea să fie făcută slujba bisericească în limba ucraineană, iar după multe demersuri, după aprobări, ucrainenii din Remetea Mică au primit o sală a fostului CAP unde s-au rugat în limba maternă, iar primul preot care a slujit în localitate a fost preotul Marusciac. După ce germanii au plecat în Germania, Pancec Vasile împreună cu ceilalți locuitori ucrainenii

au văzut că biserica germană este goală, au făcut demersuri la conducerea bisericii, iar în urma acestor demersuri au primit aprobare să slujească în biserica germană, gratis, fără chirie, dar cu o condiție, nu aveau voie să facă nici o modificare în biserică, și aveau obligația s-o îngrijească cu mare atenție. Fiind biserică germană, aceasta era o biserică catolică, cu altar deschis etc. Ucrainenii s-au înmulțit în localitate, au venit și alții și au hotărât că este momentul să-și facă biserică proprie, ortodoxă. Biserica a fost construită în regie proprie de către meseriași din Remetea, sub îndrumarea preotului paroh Vișovan Adrian, iar la ora actuală este finalizată, cu pictură, cu încălzire centrală. Pe lângă cele bisericesti, Pancec Vasile, împreună cu ceilalți ucrainenii, au înființat Uniunea Ucrainenilor din Remetea Mică, președinte Iura Semeniuc, iar mai apoi ansamblul vocal-instrumental „Remeteanca“. Pancec Vasile era liderul ansamblului, iar membrii formației erau Pancec Andrei la vioară, Galeanici Ion la vioară și cobză, Steliac Mihai la fluier, dar era și un grup de cântăreți și dansatori care au participat la multe evenimente ucrainene din Banat, dar și în Ucraina alături de Ștefan Tcaciuc președintele UUR. Astăzi, Pancec Vasile este un om model al localității, vine la biserică de fiecare dată, participă la toate evenimentele culturale ucrainene din localitate și se bucură de familie frumoasă cu copii, nepoți și strănepoți.

Ana HRIN

După mine a fost extraordinară ideea conducerii județului de-a organiza un festival-concurs „Comori de suflet românesc”. Nemijlocit, de această manifestare culturală se ocupă Centrul Cultural „Bucovina” prin salariații lui. După titlatură se poate observa cu ușurință că în cadrul acestui festival-concurs evoluează formații artistice, interpreți individuali și ansambluri folclorice ale românilor și minorității ucrainene din județ. Celelalte minorități sunt foarte slab reprezentate în județ și n-au forțe suficiente pentru a se prezenta într-un spectacol. Se face ceva la nivelul copiilor, când se organizează prin școli un asemenea festival-concurs, iar Colegiului Național „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți îi revine sarcina, an de an, de-a organiza faza națională a festivalului minorităților din România.

Anul acesta festivalul-concurs „Comori de suflet românesc” a ajuns la cea de-a XVII-a ediție și este la faza zonală. În acest scop s-a desfășurat la Casa de Cultură a orașului Milișăuți faza zonală Rădăuți. Sala Casei de Cultură a fost pregătită foarte frumos pentru desfășurarea concursului. Scena a fost amenajată ca o cameră dintr-o casă țărănească. Pe pereți erau atârnate scoarțe foarte frumoase, multicolore, se găseau lavițe, pe care tronau frumoase perne, lăcerc, ștergare. Tot pe petreți erau atârnate icoane. Ce mai, creaseră un mediu propice unui spectacol folcloric pentru că, după părerea mea, a fost un adevărat spectacol folcloric, nu numai un simplu concurs. Pentru toate acestea și pentru încă altele, pe care le voi arăta mai încolo, „vinovată” este inimoasa directoare a Casei de Cultură, doamna Brândușa Peslar.

În program au fost 26 de numere și de aceea spectacolul a durat câteva ore. Dar n-a fost nicio grabă, timp fiind berechet. În plus, doamna directoare a făcut o planificare riguroasă a intrării în scenă a interpreților și a formațiilor artistice, pe minute chiar, așa că spectacolul a mers „șnur”. Apoi meritul este și al celor două prezentatoare (oare unde a găsit doamna directoare două fete așa de frumoase și de deștepte?) care au prezentat foarte frumos spectacolul, despre fiecare formație și interpret individual având de spus câteva cuvinte de prezentare. Cele două frumuseți erau

Hora minorităților

prin programul prezentat de-o formație din localitate. Credeam că spectatorii nu mai au energie pentru a aplauda și numerele viitoare. Dar m-am înșelat amarnic, spectatorii fiind foarte darnici cu artiștii care au evoluat pe scenă. Spun artiști, pentru c-au fost foarte bine instruiți și s-au prezentat la un nivel destul de înalt și cu interpretarea.

Punctele din program au fost intercalate, nu prezentate toate la rând. Astfel, au intercalat

formațiile între ele, rezultând un spectacol interesant și agreabil, pe care cred că l-au apreciat și membrii juriului, pentru c-am observat cu câtă atenție au urmărit desfășurarea programului și nu de puține ori au aplaudat ce-au văzut și auzit pe scenă.

În concurs au fost opt formații de jocuri populare, din care două formații de jocuri bărbătești, iar de ale ucrainenilor 11 grupuri vocale, două grupuri folclorice bărbătești și trei ansambluri folclorice. Zestre folclorice foarte bogată și diversă. Cele două grupuri folclorice bărbătești au fost conduse de Aurel Halip din Marginea („Păstrătorii tradițiilor”) și unul de Vasile

Bădeliță din Horodnic de Sus („Răzeșii Bucovinei”). Ambele cu un repertoriu bazat pe cântece populare bucovinene foarte vechi. Mi-ar fi plăcut să-i ascult interpretând și cântece patriotice, capitol la care ambele grupuri folclorice sunt maestre. Poate cu altă ocazie, la alt spectacol sau festival.

Grupurile folclorice au avut un repertoriu bogat și variat. N-a fost timp pentru plictiseală. Mi-a părut că interpretarea lor a fost la înălțime, fiind pregătite cu dăruire și profesionalism, în mare măsură de cadre didactice. Oare se putea fără cadre didactice? M-am mirat că n-a evoluat nicio formație, cor sau grup vocal, condusă de un preot, așa cum știu că există în zona Rădăuților. Probabil că nu s-au calificat la această fază a concursului.

Și cele două grupuri folclorice ucrainene din Siret și Negostina au fost la înălțime ca prezentare, repertoriu și interpretare. Chiar dacă spectatorii n-au înțeles limba în care au cântat, au apreciat foarte mult ținuta interpreților și muzicalitatea pieselor prezentate. Iar cu jocurile ucrainene, interpretate cu virtuozitate, chiar acrobatice fiind, au impresionat publicul și l-au încântat.

Ansamblurile „Dor străbun” din Bilca (instructor Saveta Teleagă); „Arcanul bătrânesc” din Frătăuții Noi (Vera Moisuc);

„Luca Arbure” din Arbore s-au prezentat cu un repertoriu bogat, variat, fără a se repeta piesele și cu o interpretare de excepție. Se vede că au instructori cu multă dragoste pentru folclorul bucovinean, care-și respectă statutul și-și fac meseria de instructor cu multă pasiune.

Mă opresc mai mult la ansamblul folcloric „Florile Bucovinei” al Casei de Cultură din Rădăuți pe care l-am putut admira la mai multe manifestări culturale din zona Rădăuților, dar au fost și-n alte zone, chiar depărtate de noi. Meritul pregătirii temeinice a acestui ansamblu este al domnului Ovidiu Foca, directorul Casei de Cultură, care are o grijă deosebită pentru pregătirea temeinică a tuturor formațiilor ce activează sub conducerea sa. Ei sunt mesagerii artei bucovinene. Alături de ei se înscrie și ansamblul „Fiii Putnei”, care și de data aceasta s-a prezentat cu un program bine armonizat și încheat, inspirat din cele culese din folclorul Bucovinei. Acești tineri, alături de cei din ansamblul „Ai lui Ștefan noi oșteni” din Vicovu de Sus, absenți la acest festival, pe care i-am admirat în mai multe spectacole prezentate în zonă, la Cernăuți și la Chișinău au fost superbi.

O mențione pentru formațiile din comuna Todirești. Este vorba despre formația de jocuri „Muguri de brad” din Părâuți și formația de jocuri mixte de copii „Brăul Bucovinei”. Cel puțin eu i-am văzut pentru prima dată pe scenă, dar i-am admirat, cel puțin pe copii, la câteva activități desfășurate în cadrul Școlii din Părâuți, componentă a comunei Todirești. Pentru această formație, și nu numai, manifestă o deosebită grijă prof. dr. Luminița Cocărlă, director coordonator, alături de doamna prof. Geta Chilimon, care instruieste această formație. Iar domnul primar Vasile Avram are grijă ca și această activitate să se desfășoare la cele mai înalte cote. Mulți primari ar putea lua exemplul de la dânsul.

Aș putea scrie mult mai mult, pentru că fiecare interpret sau formație merită multe cuvinte alese pentru tot ce face, dar trebuie să mă limitez numai la atât. Sunt sigur că-i voi mai întâlni la diferite manifestări culturale, nu numai la festivaluri-concurs.

Mihaela Hreniuc, care este și instructor al formației de jocuri populare „Trandafir de Bucovina” din Milișăuți, alături de doamna directoare, și Diana Voiașciuc, bineînțeles coordonate de doamna Brândușa Peslar, directoarele Casei de Cultură, care era și autoarea prezentării.

În deschiderea manifestării, doamna Brândușa Peslar a rostit un cuvânt de bun venit, mulțumind autorităților județene c-au făcut onoarea orașului Milișăuți de-a organiza o fază zonală aici, dar și membrilor formațiilor prezente și foarte mult și spectatorilor din localitate, și nu numai, care au venit să asite la acest spectacol. Cunoșcând valoarea membrilor formațiilor veniți aici, a asigurat spectatorii că vor asista la un spectacol de excepție. Și așa a și fost. Apoi a urât succes celor care vor urca pe scenă.

Spectacolul a debutat cu prezentarea de obiceiuri populare de către ansamblul „Bukovynska ruja” („Trandafir de Bucovina”) din Milișăuți. Vă dați seama sub ce auspicii a debutat spectacolul

Dăruirea copiilor, a cadrelor didactice care-i pregătesc, dar și a părinților merită numai laude, fie și numai pentru faptul că duc în lume frumusețea portului nostru bucovinean și fac cunoscute tradițiile și folclorul nostru strămoșesc.

Text prof. Gheorghe DOLINSKI,
Foto Daniel DEREVLEAN

Opinia publică influențată de presă

Presa influențează în mod direct și permanent opinia publică. Chiar și lucrătorii din presă sunt influențați de presă și se spune că ei sunt și formatori de opinii.

Zilnic, publicul larg (cititori, ascultători, telespectatori) este copleșit de un flux imens de informații de toate felurile și de calitate diferită în funcție de talentul, puterea de convingere, de logica argumentării proprii celor care scriu și celor care realizează emisiunii la radio și TV.

În această bogăție de informații, cea mai mare parte a publicului de toate vârstele și de educație diferită, are nevoie de repere care să le lămurască adevărata realitate din cauză că se mai întâmplă în presă, la radio sau la TV că informațiile sunt contradictorii.

În zona mea natală se mai citește presa UUR, se mai vizionează emisiunea „Conviețuirii”. Și scriu acest articol ca să împărtășesc celor ce îl vor citi, ce am întreținut – la acea vreme de neplăcută amintire – cu femeile din Organizația de Femei din cadrul UUR, filiala Rogojești, Botoșani – când unii cu spirit de aventură au încercat să se autoimpună fără niciun temei că ei „au muncit”, că „vor ajuta” pe ucrainenii din țara noastră, că vor face, că vor drege etc. De aceea, m-am întâlnit cu femeile din Organizație și le-am explicat faptul că acel domn vrea cu tot dinadinsul să conducă UUR, dar nu are nici măcar vreun suport: nu a făcut nimic până acum în cadrul UUR, nimeni nu a auzit că ar fi ajutat cu ceva pe ucrainenii din România etc. El credea că poate să se joace cu ucrainenii cu adevărat conștienți. Una dintre femei m-a întrebat care este realitatea.

I-am răspuns în felul următor: realitatea este a celor care muncesc de zeci și zeci de ani în cadrul UUR de la regretatul poet, scriitor și fondator al Uniunii Ucrainenilor din România, dl Ștefan Teaciu, și până la acea vreme când din cauza aventurierilor a fost organizat Congresul extraordinar al UUR. Mi s-au pus întrebări din partea femeilor și le-am explicat pe înțelesul lor faptul că Statul Român a dat dreptul prin Constituție ucrainenilor din România să se desfășoare în toate domeniile de activitate. Una dintre femei foarte revoltată a pus o întrebare retorică: „De ce

unii îndrăznesc să intre cu cizme grosolane în viața și în activitatea ucrainenilor onești, harnici care au făcut totuși câte ceva bun acestei etnii?”. O altă membră a Organizației de Femei a concluzionat: „Deci acel domn împreună cu alți câțiva a încercat să submineze, să denigreze activitățile conducerii UUR”.

În alte întâlniri cu femeile citim, discutăm și explicăm articole frumoase care evocă evenimente istorice, literare, cultural-artistice, economice etc. În toate aceste articole este exprimată adevărata realitate, nu sunt contradicții.

Tot ce scrie în aceste articole, poezii etc. are o influență pozitivă asupra publicului și asupra opiniei lui.

De exemplu, am citit articolul de fond „Lideri internaționali salută a 25-a aniversare a Independenței Ucrainei”, articol semnat de domnul redactor-șef Ion Robciuc și apărut în revista „Curierul ucrainean” nr. 317-320, august-septembrie 2016. Citind și discutând pe marginea conținutului articolului, am observat pe chipurile femeilor, în gesturile lor și în cuvintele lor mulțumire, bucurie, mândrie, demnitate și chiar victorie. Câteva femei au exprimat indignare față de agresiunea rusă asupra Crimeei.

Ne bucurăm împreună că limba ucraineană are o zi a ei ca o mare sărbătoare. Am lecturat interviul scris de dl Eusebiu Fraseniu privind festivalul gospodinelor apărut în „Ukrainskyi visnyk”, nr. 21-22 noiembrie, 2018. Femeile din zona Rogojești – Căndești – Sinăuți au manifestat mare interes și admirație pentru gospodinele din Milișăuți și pentru organizatori.

Și femeile din zona noastră sunt talentate și pricepute în arta culinară, în arta țesutului, a cusutului, grădinaritului, a prelucrării laptelui de vacă și de oi, a încondeierii ouălor.

Articolul de fond „Originea limbii ucrainene și a poporului ucrainean”, apărut în revista „Curierul ucrainean”, nr. 357-358, aprilie, 2018, realizat de dl redactor-șef a fost foarte bine primit de femei care s-au arătat chiar curioase cum s-a format limba ucraineană, de unde și cum a apărut poporul ucrainean. În afară că erau curioase, s-au arătat mândre și demne că fac parte

din marele popor ucrainean și că sunt ucrainenii lui Taras Șevcenko. S-au arătat mândre că fac parte și din poporul român. Una dintre femei a zis: „Avem două limbi materne: ucraineană și română”. Când lecturăm articolele însoțite de fotografiile care înfățișează aspecte de la multe concursuri, festivaluri, comemorări și de la alte multe și frumoase evenimente văd și aud bucuria femeilor pentru faptul că mai sunt ucrainenii care realizează activități atractive de factură literară, legate de obiceiuri și tradiții din Dobrogea, Timiș, București, Maramureș, Bucovina, Iași, Botoșani etc., oameni care depun eforturi deosebite, depun dragoste pentru ceea ce fac pentru etnia ucraineană din România.

La citirea articolului de fond „Acum 85 de ani”, realizat de dl redactor-șef Ion Robciuc și apărut în „Curierul ucrainean” nr. 371-372, noiembrie 2018 se observă pregnant cum presa influențează publicul și opinia lui.

Explicându-le cu de-amănuntul ce s-a întâmplat în anii 1932-1933 când era secetă aproape pe întreg Pământul din cauza căreia era mare foamete peste tot și cum forțele politice de atunci au profitat de această situație pentru a organiza moartea prin înfometare a zece milioane de ucrainenii, au comis atrocități, chiar genocid – femeilor din Organizația de Femei din Rogojești le-au curs lacrimile pe obraz, altele s-au arătat foarte revoltate, unora nu le venea să creadă că oamenii au făcut asemenea crimă oamenilor.

La întâlnirile noastre citim împreună poezii apărute în „Naș holos”, „Dzvonyk”, „Ukrainskyi visnyk”, în „Curierul ucrainean” deși, nu e revistă literară; citim și ne amuzăm de minigumele tipărite în „Curierul ucrainean”, lecturăm povestioarele vesele, ghicitorile, glumele deconectante din „Naș holos”, „Dzvonyk”.

Mai citim și ceea ce scriu doamnele scriitoare și domniile scriitori din cadrul UUR sau din Ucraina.

Așadar, observăm dintotdeauna cum presa, radio, TV influențează publicul și opiniile sale.

Ceea ce m-a făcut să scriu acest articol au fost nedumeririle unor femei din Organizația de Femei a UUR, filiala Rogojești – Botoșani.

La alte întâlniri cu femeile de la noi citim cu interes tot ce a scris și scrie tânărul nostru deputat și președinte al UUR, dl Nicolae Miroslav Petrețchi.

Olimpia IVANICIUC

Aprindeți flacăra iubirii

Oameni, ce-aveți în
viață-o stare
Dispuneți de averi și bani,
Să nu uitați în lumea mare
De necăjiți și de orfani.

De cei ce rabdă frigu-n casă,
N-au nici o umbră de noroc,
N-au ce să pună azi pe masă,
Și nici o cioată pentru foc.

Sunt triști pe drumul lor
în viață,
Cei ce străbat fără-a spera
Că lacrimile de pe față
Încet-încet vor dispărea...

Sunt disperați ca și cocorul
Ce-a frânt o aripă în zbor,
Sufletul lor este ca norul
Înfrânt de-un vânt nepăsător.

Să-i ajutați să nu suspine
Între pereții reci și goi,
Nu amânați de azi pe mâine
Să le aduceți haine noi.

Aprindeți flacăra iubirii
În fața chinului lor greu,
Să simtă darul fericirii
Să-l simtă-n veci –
mereu, mereu.

Mihai VOLOȘCIUC

Parodie

Aprindeți flacăra iubirii

Mihai VOLOȘCIUC

Oameni ce-aveți o viață
tristă
Și mai mereu nu aveți bani,
Să nu uitați că mai există
Și alții, ce sunt mai sărmani.

Ei au palat cu turnulețe
Și-n multe locuri câte-o vilă,
Dar ochii plini li-s de tristețe
Și veșnic implorând a milă.

Sunt mulți vânați
cu insistență
Și de ANAF, și DNA,
Privesc continuu, cu prudență,
Pe drum, când pleacă undeva.

Sunt disperați, din întâmplare
Când uneori sunt pedepsiți,
De obicei cu suspendare,
Că toți știu că sunt oropsiți.

Să-i ajutați pe cât se poate
Să depășească-acest moment,
Să n-aibă fețe supărate,
Să fie veseli permanent.

Și tot sub semnul milostirii
Faceți o faptă creștinească:
Aprindeți flacăra iubirii
Și să-i chemați să...

se-ncălzească!

Lucian PERȚA

SĂ IUBIM ȘI SĂ OCROTIM NATURA

E primăvară, e soare, e cald, iar vremea de afară te îmbie la aer curat, proaspăt și atât de binefăcător pentru sănătatea noastră. După o iarnă atât de capricioasă și atât de geroasă mai ales aici la noi, în nordul Bucovinei, în sfârșit au sosit zilele frumoase, mult așteptate. Explozia florală ne cheamă pe fiecare să culegem parfumul specific fiecărei plante. Bunul Dumnezeu a făcut lumea cu tot ce-i trebuie, iar omul este dator să cunoască și să stăpânească natura dăruită.

Din moși-strămoși se cunosc foarte multe taine și beneficii ale plantelor medicinale. Pământul este acoperit cu tot felul de astfel de plante, care fac minuni pentru sănătatea omului. Multe afecțiuni au fost vindecate cu produse naturiste preparate din plante medicinale. Pentru fiecare boală Dumnezeu a dat câte o plantă spre vindecare. Multe taine și minuni se ascund în ele, doar că nu au fost încă descoperite în totalitate.

Câteva secrete ale unor plante le cunosc și eu, de aceea doresc să le împărtășesc cu cei care cred în ele. Sunt adepta consumului cât mai variat al legumelor și fructelor, dar și al ceaiului din diferite plante. Mai întâi, după topirea zăpezii apare urzica și o perioadă de cel puțin două săptămâni fac infuzie și o consum proaspătă, o cană pe zi, iar planta nu o arunc, ci o folosesc la diferite salate sau chiar peste cartofi cu brânză. Urzica conține mult fier, potasiu, de care organismul nostru are mare nevoie, mai ales acum la început de primăvară și este revigorantă. În loc de o cafea beau o cană de infuzie de urzică și are același efect, dar este naturală. Apoi apare păpădia, o altă plantă cu multe beneficii. Frunzele folosesc la salată combinată din codițe de ceapă verde, frunze de usturoi verde, frunze de leurdă, pătrunjel verde, morcov ras, toate amestecate cu brânză de vaci, puțin ulei și sare. Din floarea de păpădie se fac mai multe preparate: un lighean de flori de păpădie, culese din locuri curate se pune la fiert cu apă cât să le acopere, doar câteva clocote. Se lasă peste noapte acoperit și a doua zi se strecoară prin tifon, bine, bine și la 3 litri de lichid se pun 2,5 kilograme de zahăr și totul se pune la fiert, la foc mic, mai mult prin evaporare, să ajungă la consistența mierii de albine. Se toarnă fierbinte în sticle sau borcanele, se înșurubează, se acoperă cu pături, cu plapumă până la răcire, apoi se pune totul pe raft. Se consumă iarna pentru tuse,

căile respiratorii, răceală. Tot din flori de păpădie se face și un sirop nefiert: în sticlă sau borcan se pune un rând de flori de păpădie, un rând de zahăr până sus, se înșurubează și se ține la rece, două săptămâni. Se strecoară, iar siropul obținut are efecte miraculoase. Într-o sticlă cu gura lată se pune ulei de floarea soarelui, nu prea plină, se pun flori de păpădie, se agită din când în când, iar după trei săptămâni se strecoară, se ține la frigider și este bun ca masaj pentru articulații dureroase. Tija florii de păpădie se consumă proaspătă, se mesteacă ca o gumă 8-10 tije și e bună pentru afecțiunile ficatului. De fapt, în general, florile galbene au efect benefic pentru ficat.

La începutul primăverii, când apar primele frunzulițe lipicioase ale vișinilor, eu le culeg și amestec cu sare de murături, le pun în borcanele și după un timp au un miros deosebit de plăcut pe care le folosesc la diferite preparate culinare: sarmale, friptură, ciorbe, tocănițe etc.

Tot primăvara apare ciuboțica-cucului, o plantă cu o floare galbenă pe care o culeg, o usuc și o folosesc la ceai calmant pentru dureri de cap, ale mușchiului inimii.

Mai târziu înfloresc bujorul, mai ales cel roșu, care emană un foarte plăcut parfum, benefic pentru o stare de bine. Fiecare floare are parfumul său specific, plăcut și benefic pentru corpul omenesc. În fiecare dimineață, când e liniște, aer curat, iar păsărelele ciripesc de zor vestind o nouă zi, este bine de ieșit la o terapie cu parfumul lor: narcise, liliac, bujor, toate sunt de ajutor, iar plimbarea prin roua dimineții, în zilele foarte calde, prin iarbă, desculț, este ca un pansament pentru întreaga zi. Parfumul florilor pomilor fructiferi, inhalat spre seară are un efect benefic și aduce un somn liniștit și odihnitor peste noapte.

Natura ne oferă multe taine și miracole, iar noi suntem datori s-o iubim și s-o ocrotim ca să putem respira un aer nepoluat. Plantele medicinale trebuie culese din locuri curate ca să aibă efectul dorit, iar cei care locuiesc în mediul rural, mai ales cei de la munte beneficiază de aceste condiții. Să iubim și să ocrotim natura, să sădim pomi și flori care vor fi pentru oameni adevărate medicamente naturale datorite din grădina lui Dumnezeu. Să profităm de această minune a naturii.

Felicia GRIGORAȘ

PLOAIA

Și căzu odată o ploaie...

Picăturile ei zglobii imprimau multă veselie întregii firi. Umbla pretutindeni, făcându-le pe plac oamenilor, animalelor și plantelor. Pentru că, probabil, avea picioare lungi, îi plăcea foarte mult să danseze și prin ramurile încărcate de povara frunzelor și roadelor sau să tropăie pe acoperișurile caselor.

Vara aceasta s-a oprit ploaia în sat, în fața curții noastre, cu același dans frenetic. Intră și pe poarta vecinului, om în vârstă. În tinerețe, și-a încântat consăteni cu sunetele eliberate de mâinile sale dintr-o armonică fermecată. Cu vârsta, îmbătrânind, a făcut-o uitată în cămară pe o poliță. Acum „scoasă la pensie” ca și stăpânul său, stătea înțepenită, acoperită de un strat gros de praf.

Dansând, ploaia își aruncă pentru o clipă privirea prin ferăstruica puțin luminată a cămării. O văzu. Observând starea jalnică a armonicii, i se făcu tare milă. Intenționa s-o trezească din cumplita tăcere, s-o învelească măcar puțin.

— Hei, armonico! strigă ploaia. Oare mai știi să umbli pe propriile-ți picioare? Atunci ieși pe uliță, unde vei găsi un cer albastru, pe întinderea lui jucându-se norișorii.

Și mai tare lovea ploaia în fereastră, mai vesel îndreptându-și pașii de dans, parcă invitând armonica să i se alăture.

Privind ploaia, armonica își aminti de vremurile bune, când pe muzica ce o răspândea, dansau oamenii la petreceri. Câte cântece ieșeau din trupul ei. Fu îndemnul ce o determină să dorească să-i cânte ploii. Gîngăse sunete au pornit dintr-însa, în întâmpinarea jucăușelor, caldelor picături ale ploii. Erau cântece duioase, ce te ademeneau să le ascuți.

Bătrânul nostru vecin, privind de pe prispă ploaia, deodată își aminti de instrumentul ce i-a fost tovarăș întreaga tinerețe, armonica sa, cel mai fidel prieten. De mult o uitase. Se ridică și cu pași șovăitori se îndreptă spre locul unde-și părăsise prietena. O dădu jos de pe poliță, o șterse de praf. Observă dintr-odată vechea ei strălucire. Cu o mișcare tandră o ridică, o puse pe umerii lui aduși de trecerea anilor. De bucurie, armonica răsufliă cu întregul ei piept începând să scoată vechile melodii. Era fericită că încă mai poate sluji muzicii, căreia i-a fost atât de fidelă.

S-a adevărit și de această dată înțelepciunea desprinsă din experiența omului „Bucuria înveselește, iar fericirea întinerește”. A fost valabilă pentru ambii prieteni. Regăsirea tovarășului, a însemnat o înseninare a vieții vecinului, o îmblânzire a trăsăturilor, o liniște sufletească asociată cu o bucurie deosebită de viață. A învins spiritul.

Știind că nu mai este necesară, mulțumită de lucrul bun ce a reușit să-l facă, ploaia veselă s-a ridicat odată cu norii care au adus-o și purtată de un vântuleț benefic plecă mai departe...

Virgil RIȚCO

Știința și viața

ARTA

Arta nu e o simplă amintire a unui gând, ci este:

- ✓ un bun al prezentului pentru viitorul aplicativ;
- ✓ un bun al omenirii de unde orișicine va avea de învățat pentru a păstra frumusețea umană integrativ;
- ✓ un bun ca scut al libertății omului între multe evenimente unde cuvântul OM primează;
- ✓ un bun al individului și al societății creat cu multă sudoare;

✓ un bun al Pământului și al altor lumi unde omul nu va fi un cuceritor, ci un integralist al naturii aplicând înțelepciunea.

EUBIOTICA - POEZIA

Rolul artei este de a învăța și respecta, păstrând cultul OM.

Arta îmbină trecutul cu prezentul pentru un viitor mult mai bun aplicând eubiotica.

Arta este un binefăcător al sufletului și un remediu echilibrator al spiritului uman.

Răgazul dintre două lumi sunt emoțiile, iar aceste emoții fac parte chiar din dorința umană unde fiecare individ își alege calea pentru a ajunge pur prin destinul personalizat.

Viața nu este doar a omului, ci și un efect, integrativ-natural, al șansei umane.

Toate aceste scrieri rezultă din înțelepciunea aplicativă lăsată de bunii noștri ce au însemnat faptic orice manifestare, noi suntem cei care alegem.

Arta de a trăi bine - Eubiotica - nu este ceva care se autoizolează, ci face diferența între bine și rău, colegă uitatul cu reamintitul, conduce integral un destin umanizat care se numește *Viață în vieți prin alte vieți* - acesta fiind un Medicatrix.

Redutele vieții sunt în valuri, iar unduirea lor este făcută cu înțelepciune, numindu-se *Lupta vâslaşului și arta vieții de a trăi*.

Jordan DANILENCU

Dubla încercuire

(Urmare din numărul 371-372/2018)

Bătrânul Poloveț se plimba pe țărmul mării, uitându-se cu binoclul pe întinsul apelor, așteptând vântul sau valul, pândind, totodată, să apară bulbucii deasupra plaselor sale de pescuit și amintindu-și de fiul său Andri.

„Strașnic binoclu mi-a adus Andri“.

Deasupra mării, în văzduh, se înalță chipul *pidpraporșcik-ului*¹ armatei ruse, chipul vrednicului slujbaş într-u credință, țară și patrie, chipul eroului de la Sarikamiș și Erzurum². Dar dinspre mare, în mișcările prietenoase ale vâslelor, se apropia un șaland³ – pe val și de pe val, pe val și de pe val. Undeva în apropierea Odesei, se învâlbura un norișor și nimeni nu ar fi spus că în el se ascund tunete și fulgere, poate doar bătrânul Poloveț, și acel pescar bătrân, care se grăbea să ajungă la țărm. Șalandul se vedea foarte bine. Poloveț s-a întins la pământ, și-l urmărește de jos. În ambarcațiune se află cinci oameni. Acum se vede foarte bine, e *Lastivka*⁴. La pupă stă un om cu capul descoperit. Trei semne de recunoaștere se potrivesc. Mai departe se va auzi:

„Aveți scrumbie verde?“

„Dar vouă nu vă ajunge noaptea?“ – va veni răspunsul.

Poloveț a intat în apă, și-a suflecat pantalonii și a întors șalandul cu prora spre mare, ținându-l de pupă și trăgându-l spre el, oamenii au sărit din barcă și, după o scurtă discuție, au început să descarce niște pachete grele. Poloveț și-a adus aminte de fiul său Panas care făcea contrabandă.

„Ce aveți acolo? Dinamită?“

„Ceva mai grozav decât dinamita!“ – au răs oaspeții, trăgând șalandul pe uscat.

Un prieten de-al fiului său, Ivan, l-a recunoscut și i-a spus zâmbind:

„Pescuiești, gardistule⁵, iar Ivan al tău se bate cu albi!“

„Ce gardist? Eu sunt Pescar“.

„Ciubenko, explică-i că acum vrea, nu vrea face parte din garda roșie⁶“.

Pritenul lui Ivan l-a luat pe Musi de braț și i-a spus:

„Pe denikiniști i-am dus de nas, pe franțuji i-am ocolit, tipografia e aici, literele la fel, proletari din toate țările uniți-vă!“ – l-a lovit pe bătrân peste palmă, de-a răsunat țărmul mării. Norulețul deasupra Odesei, dădea din vârfulurile aripilor, stârnind o boare de vânt, iar marea se înnegrise.

Poloveț asculta cum plesăiau valurile, lovindu-se de pietriș.

„Vuieste, o să se stârnească o furtună, cam de nota opt, maistro a scăpat de undeva, dar nu dintre munții noștri.“

* * *

„Maistro s-a dezlănțuit de undeva“ – a spus Overko Poloveț, privind roată prin stepa înconjurată de turnurile albastre ale cerului.

Căciulile negre s-au apucat să scotocească prin buzunarele dușmanilor uciși. La locul măcelului flutura, în vârful unei lănci, steagul galben-albstru. Deasupra stepei suflă vântul din sud-vest.

În depărtare, vârtejul se răsuca ca un fus, ridicându-se spre cer, un nor de praf învârtindu-se în trombă a trecut în goană pe drum, întunecând soarele, a străbătut bostănăria, a vâjâit deasupra câmpului de luptă ridicând în aer zdrențele și șepcile – oamenii cădeau la pământ, iar caii alergau speriați. Izbindu-se de cai și grămada de cadavre, vârtejul s-a prăbușit la pământ cu un torent de praf înecăcios, însă vântul l-a dus mai departe, ca pe o ploaie, căzută dintr-un nor, unduită sub suflarea lui maistro.

Cazacii strănutau și se scuturau de praf, caii nechezau, iar de dincolo de pădurice au răsărit

dintr-o dată niște călăreți cu un steag negru, aliniindu-se pentru luptă, lăsând taceanky⁷ să treacă în față lor.

„La arme! Pe cai! Pregătiți mitralierele! Ne atacă mahnoviștii!“⁸

CĂLĂREȚII

Taceanky i-au învăluit din flancuri, atelajele trase de patru cai care parcă mâncau în goană pământul, săreau uneori ca niște care diavolești, în rafalele mitralierelor.

În nori de praf, ca într-o ceață deasă, străluceau împușcăturile. Zăpușeala sfâșia piepturile, maistro bătea năvalnic și fierbinte, călăreții au trecut prin câmpul de luptă o dată, au trecut și a doua oară.

„I-am învins! I-am scădat în sânge!“

„Țineți-vă bine!“

„Slavă!“

Cineva fluieră nepăsător, undeva departe a bubuit tunetul.

„Faceți-i terci!“ – s-a auzit comanda lui Panas Poloveț.

Deodată mitralierele au amuțit, împușcăturile s-au stins, maistro alunga praful, cazacii lui Overko se prăbușeau sub copitele cailor, săbiile străluceau și dintr-o dată lupta s-a stins tot atât de neașteptat pe cât începuse.

Overko Poloveț, stătea direct pe pământ, reze-mat de roata unui atelaj și își privea picioarele, acoperindu-și cu palma rana sângerândă, încă nu murea, încă nu se scurgea viața din el prin rana deschisă. Panas Poloveț s-a apropiat de el cu pistolul în mână și privindu-l i-a spus, scuturându-și pletele ce-i acopereau umerii:

„Ne-am întâlinit, frățioare! Colo zace Andri, asta zic și eu glumă, iar eu stau ascuns în pădure, așteptând ca ei să termine lupta și iată că au și terminat-o – unul a murit, iar celălalt de abia mai respiră, ia zi, mai vrei o Ucraină independentă?“

Overko nu și-a ridicat privirea. Deodată se opri lângă ei, călare, Saško Poloveț, în vârstă de paisprezece ani.

„Lasă-mă să-l termin!“

„Prostule, acesta-i Overko“.

Saško s-a făcut alb ca varul, a sărit de pe cal și apropiindu-se de el l-a prins de bărbie și ridicându-i în sus capul a spus imitând glasul târăganat al mamei lor:

„Overko, copilul meu!“

Overko l-a scuipat în față și privindu-și picioarele a spus, gemând, cu glas încet:

„Ucigaș mahnovist, Mama Ucraina plânge cu lacrimi de sânge, iar tu tâlhărești prin stepă cu pumnalul în tureată!“

Panas stătea falnic ca un stejar și râdea în hohote. Saško îi șterse sângele fratelui său de pe față și puse mâna pe armă.

„În numele tătucului Nestor Mahno – a spus Panas râzând – poruncesc să fii anchetat și judecat. Pentru uciderea fratelui nostru Andri vei fi înecat în mare, iar pentru susținerea statului ucrainean pe teritoriul anarhiei, mame a ordinii, o să ți se taie capul“.

Overko mai scuipă o bucată de sânge, norul ce venea din sud-vest creștea amenințător, maistro se transforma alene în Hreho⁹, vânt potrivit. Hreho înghesuia norii din toate părțile, îi aduna laolaltă, îi mâna ca pe o turmă de oi. Se auzeau tunete înăbușite, iar soarele ardea dogoritor.

„Dați-mi apă“ – a gemut Overko.

Și-a mai privit o dată picioarele, pe care nu-i putea ascunde din fața ochilor. Furia clocotea în el ca un izvor, dar se stăpâni și spuse:

„Îți mai amintești de învățătura tatălui nostru? Neamul în care frații trăiesc în pace și înțelegere, nu va pieri niciodată“.

A bubuit tunetul vestind ploaia.

Panas Poloveț a căzut pe gânduri.

„Neamul nostru e neam de pescari, priceput pe mare. Neamul e una cu statul, cu legea și impunerile, iar noi purtăm anarhia pe umeri. La ce ne-ar

folosi neamul, dacă nu avem nevoie de țară, nici de familie, ci numai de conviețuire liberă?“

„Te blestem...“

„Nu te grăbi cu blestemele, eu, marinar liber al tătucului Mahno, îți dau un minut să te gândești, să chibzuiești, că de pierit ai timp să pieri. Nu spun adevărul, băieți, că de pierit are timp destul? Poate o să vrea să fie de-al nostru că e din neamul Poloveț, neam de pescari, pățimaș și dat naibii, deși a jucat teatru la *Prosvitele*¹⁰ de la Odesa și a absolvit seminarul de învățători. Nu spun adevărul, frate?“

„Te blestem cu blestemul urii de frate și cu blestemul soartei noastre vătămate, ucigaș mahnovist, dumnezeii tăi, lumina și ziua ta senină de ticălos împuțit...“

Blestemând, Overko nu și-a ridicat privirea, astfel nu a putut să-și vadă moartea, care a țâșnit din mauzerul lui Panas și i-a împrăștiat creierii pe roata atelajului. Un fulger a spintecat norii și a bubuit din nou tunetul.

„Miroase a ploaie, pe cai, băieți!“

Cam la un kilometru se înalță spre cer un vâl cenușiu. Acolo turna ca din găleată, norii au acoperit cerul, stepa s-a întunecat, iar pământul parcă se cutremura așteptând ploaia. Hreho sufla pașnic în înălțimi.

(Va urma)

¹ *Pidpraporșcik* – Plutonier-adjutant.

² *Sarikamiș și Erzurum* – orașe din Turcia.

³ *Șaland* – ambarcațiune cu fundul plat folosită pentru transportul unor materiale.

⁴ *Lastivka* – Rândunica.

⁵ *Gardist* – (aici) ostaș din garda țaristă.

⁶ *Garda roșie* – Armata Roșie.

⁷ *Taceanka* – platformă mobilă trasă de cai pe care era montată o mitralieră grea.

⁸ *Nestor Ivanovyci Mahno (1888-1934)*, conducător revoluționar și militar ucrainean anarho-comunist care a condus o armată anarhistă-independentă în estul Ucrainei în timpul Războiului Civil din Rusia..

⁹ *Hreho* – vânt continental nord-estic.

¹⁰ *Prosvita (iluminarea)* – societate creată în secolul al XIX-lea pentru păstrarea și dezvoltarea culturii și educației ucrainene în rândul populației.

Traducere de Mihai Hafia TRAIȘTA

Miron Ștoliuk (1817-1830)

Când habsburgii ce-s vicleni
Monopol pe lemn au pus
Cine-a pus-o de-o răscoală?
Evident rutenii, iară
Ce-s conduși... de un haiduc
Toată Vijnița e-n flăcări
Cin' să fie, cin' să fie?
Oare-o fi... Miron Ștoliuk?

Miron Ștoliuk și ceata sa au haiducit în perioada 1817-1830 în jurul localității Vijnița, opunându-se opresorilor austrieci ce îngrădeau dreptul ucrainenilor și al românilor de a explora civilizat masa lemnoasă.

Ionuț MUTU

Președintele Petro Poroșenko despre importanța votării la 21 aprilie: „Cum va fi Ucraina depinde de fiecare dintre noi“

Președintele Ucrainei, Petro Poroșenko, este convins că, în următorii cinci ani, vor fi finalizate toate schimbările fundamentale inițiate cu cinci ani în urmă.

„Totuși, nu trebuie să credem că victoria este deja în buzunarul nostru. Pentru a o asigura este necesară de pe acum, din acest moment, o mobilizare totală a patrioților ucraineni. Victoria nu va veni singură. Printr-o mobilizare totală a tuturor acelor care luptă pentru Ucraina indiferent de culoarea lor politică, dând la o parte toate insulele, ne vom putea uni“, a subliniat președintele.

Șeful statului a menționat că există posibilitatea de a se uni inclusiv cu candidații care stau ferm pe platforme patriotice proucrainene, dar care nu au intrat în turul al doilea. „Fiecare vot din partea forțelor statale, votul fiecărui ucrainean este valoros ca aurul. Acesta este apelul meu către locuitorii din regiunile vestice și centrale și către cei ce trăiesc în regiunile estice, dar care știu ce înseamnă drapelul ucrainean și tridentul ucrainean“, a subliniat el.

Petro Poroșenko a menționat că nu este normal ca rata de participare la vot să fie mai mică decât în 2014. „Nu poți sta deoparte. Nimeni nu are dreptul să trateze cu ușurință și să lase soarta țării în mâna acelor care votează ca la jocuri de noroc, după cum afirmă chiar ei. Jocurile de noroc s-au terminat“, a menționat președintele.

„La 21 aprilie vom reconfirma mersul nostru spre UE și NATO sau ne vom întoarce înapoi. Și ar putea să ni se pară că ceea ce a fost în 2013 era foarte bun. Avem un singur dușman, chiar dacă acesta are mai multe fețe: populiști, politicieniști, pseudopatrioți și o agentură fâțișă a Kremlinului. Iar în culise, cei ce fac înțelegeri privind capitularea“, a mai menționat șeful statului. Potrivit acestuia, noi suntem diferiți, dar cu toții dorim un viitor mai bun pentru statul nostru.

„De aceea, vă rog foarte mult să mă susțineți. Dar aici este vorba despre ceva mai mult decât un nume concret. La 21 aprilie, noi nu alegem doar președintele. La 21 aprilie, alegem comandantul suprem al armatei. La 21 aprilie, alegem viitorul. Alegem cum va fi Ucraina“, a subliniat Petro Poroșenko. „Și cum va fi Ucraina depinde de fiecare dintre noi“, a menționat președintele. El a mulțumit echipei sale electorale.

Intenționez ca până la finele celui de-al doilea mandat prezidențial să pregătesc Ucraina pentru aderare la UE și NATO

Potrivit afirmațiilor președintelui Ucrainei, Petro Poroșenko, în 2023 urmează să fie semnat Planul de acțiuni privind aderarea la NATO, „Eu voi ridica această problemă în decembrie 2019 la summitul NATO din Londra“, a spus el.

„Este foarte posibil ca, în anul 2023, când Ucraina va atinge criteriile privind aderarea la UE să se declanșeze negocierile privind intrarea în UE“, a mai adăugat Petro Poroșenko. Președintele a subliniat: „Numai Alianța Nord-Atlantică ne garantează independența. Numai NATO, al cărui principiu de bază este „unul pentru toți și toți pentru unul“. Iar în cei 70 de ani de existență, în întreaga sa istorie, NATO nu a admis niciodată ca un agresor măcar să se apropie de „pământul țării membre a Alianței“.

„Noi trebuie să tragem concluziile ce se

impun. Noi nu vom mai permite să fim ținuți pe căi dosnice ale nealinerii NATO este securitatea statului, securitatea frontierei de stat și securitatea fiecărui ucrainean în interiorul țării sale“, a spus șeful statului.

Imediat după 21 aprilie vom începe o etapă extrem de importantă a restabilirii suveranității ucrainene în Donbasul ocupat și Crimeea

Președintele Ucrainei, Petro Poroșenko, afirmă că imediat după alegeri va continua demersurile politico-diplomatice de recuperare a teritoriilor ucrainene ocupate. Președintele a menționat: „Imediat după 21 aprilie vom începe o etapă extrem de importantă de restabilire pe cale politico-diplomatică a suveranității ucrainene asupra Donbasului și Crimeei prin programul restabilirii suveranității în Donbas și prin intermediul platformei internaționale de asigurare a revenirii Crimeei la Ucraina. Noi vom aduce înapoi băieții și fetele noastre care se află absolut ilegal în închisorile rusești. Noi vom readuce acasă marinarii militari ucraineni. Noi, împreună cu Dvs. Noi nu vă uităm nicio secundă. Noi vom aduce înapoi luptătorii noștri care se află acum „în beciuri“, în Donbasul ocupat. Voi sunteți puternici. Și vom reuși“.

„De ce aceste procese au fost pentru un timp suspendate? Pentru că Putin s-a ascuns în așteptarea rezultatelor alegerilor ucrainene. A sperat foarte mult că poporul ucrainean îl va auzi și că va învinge oricine numai să nu fie... De aceea, el mizează pe un rezultat care să-i fie favorabil. El visează un președinte al Ucrainei moale, supus, docil, care chicotește, fără experiență și slab, amorf din punct de vedere ideologic și nehotărât din cel politic“, a spus Petro Poroșenko. „Oare noi îi vom oferi această șansă?“, a adăugat el. „Și atunci când Putin va vedea că poporul ucrainean a votat împotriva capitulării, el va fi obligat să accepte „căștile albastre“, forțele de menținere a păcii ale ONU. Acestea sunt propunerile ucrainene susținute de partenerii noștri din UE și SUA“, a menționat președintele.

În 2-3 ani, Ucraina poate deveni un stat independent energetic

Într-o emisiune pe postul TV „Ucraina“ președintele Petro Poroșenko a menționat că în 2-3 ani Ucraina poate deveni un stat independent din punct de vedere energetic. El a insistat asupra consolidării în continuare a independenței economice față de Rusia. Președintele a reamintit faptul că Rusia a încercat să sufocă economic Ucraina: „A fost o hotărâre de a sfâșia Ucraina în bucăți, de a o scinda și de a o îngenunchea. Într-o singură zi Rusia a închis toate piețele sale pentru producătorii ucraineni care exportau în această țară aproape o treime din exportul ucrainean“.

Șeful statului a menționat că această măsură nu a început în 2014 și a reamintit faptul că Rusia a mai închis piețele sale pentru producătorii de produse metalurgice și țevi, pentru produse lactate, zahăr, spirt. „Aceste practici s-au folosit permanent. Ucraina a fost un fel de cenușăreasă pe piața Rusiei în ciuda acordurilor privind comerțul liber semnate bilateral și în cadrul CSI. Când încercau să îngenuncheze Ucraina și din cauza embargoului au închis complet nu numai piețele Rusiei, ci și tranzitul în țări terțe – Kazahstan,

Uzbekistan, Kârgâzstan și până în China. Ucraina a ajuns într-o situație foarte grea. Și, împreună cu războiul, aceasta a stat la baza unei crize sociale și economice profunde. Federația Rusă a sperat că Ucraina se va opri, că va intra într-un profund picaj din care nu va mai ieși“, a spus președintele.

Șeful statului a mulțumit ucrainenilor că s-au unit și au rezistat, adăugând că se mândrește cu semnarea Acordului de Asociere cu UE. „Ucraina exportă astăzi în UE 42% din capacitățile și posibilitățile sale de export“, a menționat el.

Președintele a evidențiat eforturile pentru asigurarea independenței energetice a Ucrainei. „Vă amintiți ce vești aveam din Rusia în octombrie și noiembrie: că Ucraina fură gaze, că se va opri livrarea gazelor către Ucraina, că de Anul Nou vom rămâne fără gaze. În 2015, când Rusia încerca să se comporte în același fel, eu am spus – ajunge, trecem la aprovizionarea cu gaze din Europa și renunțăm la dependența de gaze dacă acestea sunt folosite ca instrument de presiune politică“, a spus Petro Poroșenko.

Președintele a subliniat că în prezent energia funcționează în condiții de piață. Totuși, cetățenilor vulnerabili li se compensează din buget, prin mecanismul subvențiilor, valoarea gazului. Dar Ucraina este independentă energetic.

„Și rețineți, peste 2-3 ani, dacă programul nostru de diversificare energetică se va realiza, Ucraina va deveni un stat energetic independent. În prezent, am avansat mult în acest sens, folosim surse regenerabile de energie. Am crescut ponderea energiei nucleare și a hidrocentralelor. Și sunt ferm convins că această independență energetică se va realiza în următorii câțiva ani“, a adăugat el.

„Acum, cumpărăm gaze europene. Ele se mixează și conțin componente ale diferitelor gaze: norvegian, din Marea Nordului, dar poate fi inclusiv gazul rusesc. Dar acesta nu mai este contractul ucrainean, ci realizarea unor obligații, ale Federației Ruse față de UE. Noi primim gaze de pe cea mai sigură piață a lumii“, a spus șeful statului.

El a adăugat: „Sper că a ajuns la Dvs. gândul meu că peste 2 ani nu vom mai consuma nici gaze rusești, nici cele din Europa dacă vor fi susținute programele mele privind economia de energie și eficiența energetică, dacă Ucraina va crește capacitatea de diversificare a surselor de aprovizionare cu energie. Și propria noastră extracție de gaze ne va permite să acoperim atât nevoile populației, cât și ale industriei. Și atunci nu vom avea pe ordinea zilei problema dependenței Ucrainei inclusiv de Federația Rusă în domeniul gazelor“.

Președintele a reamintit faptul că, în 2015, Ucraina a ajuns la Curtea de Arbitraj din Stockholm în problema contractului inechitabil cu Rusia și a câștigat 4,6 miliarde de dolari. „Din cele 4,6 miliarde Ucraina a recuperat 2 miliarde. Cele 2,6 miliarde rămase de recuperat sunt în activele „Gazprom“, sechestrate în multe țări ale lumii. Dacă Rusia nu se va achita în viitorul apropiat, noi vom primi acești bani prin vânzarea proprietăților Gazprom“, a subliniat el.

Pagină realizată de Ion ROBCIUC

UCRAINA - mai aproape